Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 161 (6. 950) 1989 йил 14 июль, жума. Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

● «Министр программаси» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Фарғона областидаги воқеалар билан шуғулланувчи комиссиясининг 13 июль куни бўлиб ўтган мажлисида вайрон этилган жойларни тезроқ қайта тиклаш, аҳолини иш жойлари билан таъминлаш ҳамда унинг фаровонлигини юксалтириш масалалари кўриб чиқилди. Мажлис ҳақидаги ҳисобот бугун республика газеталарида эълон қилинган.

СССР Олий Советининг биринчи сессиясида

12 июль куни Москвада, СССР Олий Советининг мажлислар залида СССР Олий Советининг биринчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

Раислик қилувчи **А. И. Лукьянов** палаталарнинг қўшма мажлисини очди. У солдат ва матрос оналари комитетидан СССР Олий Совети номига келган хатни ўқиб эшиттирди. Бу жамоат ташкилоти ҳарбий хизматчи студентларни запасга бўшатиш тўғрисида қарор қабул қилинганлиги учун чуқур миннатдорчилик изҳор этади. СССР Олий Советининг янги состави, деб таъкидланади хатда, ўзининг қарори билан мамлакат ёш авлоди, маънавий потенциали тўғрисида амалий ғамхўрлик қилаётганлигини тасдиқлади. Бўлғуси мутахассислардан 175 минг киши қайта қуриш ташаббускорларининг сафларини тўлдиришига ишончингиз комил бўлиши мумкин, деб ёзади солдат ва матросларнинг оналари. Халқ депутатларимизнинг бундан буён ҳам самарали ишлашларини тилаймиз.

Раислик қилувчи солдат ва матрос оналари комитети депутатларга ажойиб атиргуллардан иккита катта гулдаста юборганлигини маълум қилади. Гуллар аёл депутатларга топширилади.

Раислик қилувчининг хабари қарсаклар билан кутиб олинди.

Депутатлар СССР гидрометеорология давлат комитетининг раиси лавозимига тавсия этилган Ю. А. Израэль номзодини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Ю. А. Израэль депутатларнинг кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди.

Муҳокама этилаётган масала юзасидан мунозарада депутатлардан **С. М. Рябченко, М. Ч. Залиханов, Ю. Ф. Казнин, В. И. Семуха, Е. Н. Ауелбеков, Г. И. Фильшин, А. В. Яблоков, В. С. Венгловская, С. Ф. Ахромеев, В. Д. Романенко, В. С. Шевченко** қатнашдилар.

Н. И. Рижков муҳокама этилаётган масала хусусида баъзи нарсаларни изоҳлаб берди. У шуни қайд этдики, Чернобиль аварияси рўй берган фожиали кунларда, деярли ҳар бир дақиқа ғанимат бўлиб турган пайтда қарорларни тез, масъулиятли ва малакали қабул қилиш зарур эди. Ўшанда алоҳида вазият вужудга келганди. Ўчоқни сўндириш учун ғоят катта одам ресурслари ва моддий ресурслар талаб этилди. Мамлакатимизнинг энг яхши олимлари, шу жумладан Ю. А. Израэль ҳам жалб этилдилар. Илм-фанимизнинг гули бўлмиш ана шу кишиларсиз фожиа оқибатларини муваффақиятли бартараф этишнинг иложи бўлмасди. Уларнинг ҳаммасига «раҳмат» дейиш керак.

Н. И. Рижков Чернобиль АЭСидаги авария оқибатларини тугатиш билан боғлиқ бугунги баъзи вазифаларга ҳам тўхталди. Ана шу вазифаларнинг ҳаммаси, деб таъкидлади нотиқ, инсон фаровонлигига, унинг соғлигини сақлашга қаратилгандир.

Раислик қилувчи депутат В. Г. Ардзинбанинг хатини ўқиб эшиттиради, хатда СССР Гидрометеорология давлат комитетини бевосита СССР Олий Совети бўйсунувига ўтказиш таклиф қилинади.

Депутатнинг таклифини кўриб чиқиш учун СССР Олий Советининг экология ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш масалалари комитетига юборишга қарор қилинди.

СССР ҳукумати аъзоси лавозимига даъвогар номзоди овозга қўйилади. СССР Олий Совети кўпчилик овоз билан Ю. А. Израэлни СССР Гидрометеорология давлат комитетининг раиси этиб тайинлайди.

В. М. Серов СССР Давлат қурилиш комитети раиси лавозимига тасдиқлаш учун тавсия этилади.

СССР Давлат қурилиш комитети бўлажак фаолиятининг концепциясини баён этиш ва депутатларнинг саволларига жавоб бериш учун **В. М. Серов** минбарга чиқади.

СССР Давлат қурилиш комитети раиси лавозимига даъвогар номзодини муҳокама қилишда депутатлардан **Г. Н. Литвинцева, А. Д. Дихтярь, А. П. Кудрявцев, Ю. Т. Комаров, А. В. Копилова, Д. О. Скулме, Н. М. Манько** иштирок этдилар. Қурилиш сифати, уй-жой муаммосини ҳал этиш, шаҳарсозлик муаммоларига, умуман архитектурага ижодий ёндошув масалалари кўтарилди. Депутатлар ҳукумат аъзолигига номзод диққат-эътиборини қурилишдаги ўткир, ҳал бўлмаган вазифаларга қаратдилар.

В. М. Серов СССР Давлат қурилиш комитетининг раиси этиб тайинланади.

В. И. Шчербаковни СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети раиси лавозимига тайинлаш тўғрисидаги масала сессия кўриб чиқиши учун тақдим этилади.

Комитет ваколатлари соҳаси ва қайта қуриш шароитида ушбу комитетнинг янги вазифалари ҳақида қисқа ахборот бериш учун **В. И. Шчербаков** минбарга чиқади.

Номзод депутатларнинг кўпгина саволларига жавоб берди.

Муҳокама қилинаётган масала хусусида мулоҳаза ва таклифлар айтиш учун депутатлардан **А. А. Павлий, В. А. Боровков, И. Кожахметов, В. Я. Стадник, В. И. Матвиенк, И. И. Заславский, И. Т. Акбаров, Л. Т. Матийк, Н. П. Кириак** сўзга чиқдилар.

Шаҳар ва қишлоқда ишлаб чиқаришдаги меҳнат шароитларига, аёллар ва болаларнинг социал манфаатларини ҳимоя қилишга, пенсия таъминотини такомиллаштириш, аҳолини иш билан таъминлашни ташкил этиш, социал муаммоларни ҳал этиш учун барча тармоқлар ва идораларнинг фаолиятини мувофиқлаштириб туриш масалаларига катта эътибор берилди.

В. Н. Шчербаковни СССР меҳнат ва социал масалалар давлат комитети раиси этиб тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилинади.

СССР давлат статистика комитетининг раиси лавозимига В. Н. Кириченко тавсия этилади.

Депутатлардан **Н. В. Федоров, В. С. Адвадзе** ва бошқалар статистика масалаларига оид ўз фикрлари ва таклифларини айтдилар.

Нотиқлар халқ хўжалигининг бир қанча энг муҳим соҳаларига оид статистика маълумотлари баъзан тўғри эмаслигини, давлат статистика комитети уруш ва меҳнат ветеранларининг муаммолари ҳамда эҳтиёжларига етарли эътибор бермаётганлигини кўрсатиб ўтдилар.

Кўпчилик овоз билан В. Н. Кириченко СССР давлат статистика комитетининг раиси лавозимига тасдиқланади.

Депутатларга СССР халқ таълими давлат комитетининг раиси лавозимига тавсия этилган Г. А. Ягодин номзодини муҳокама қилиш таклиф қилинади.

Халқ таълими муаммолари юзасидан қизғин мунозара бўлди, мунозарада депутатлардан **Г. С. Степанова, Ш. А. Амонашвили, В. А. Плютинский, А. И. Демидов** қатнашдилар.

Депутатларнинг нутқларида комитет раиси лавозимига даъвогарнинг шаънига танқидий мулоҳазалар айтилди. Баъзи нотиқларнинг фикрича, у мактабнинг бениҳоя мураккаб муаммоларига ҳаддан ташқари катта умид билан қарамоқда. Ўқувчиларнинг ўзлаштириши пастлигига, кўпгина мактаб биноларининг, айниқса қишлоқ жойлардаги мактабларнинг аҳволи ночорлигига, ўқув юртлари техника билан яхши жиҳозланмаганлигига эътибор қаратилди. Кечки мажлис вақти тугай деб қолди. Муҳокама этилаётган масала юзасидан сўзга чиқувчилар кўплигини эътиборга олиб, сессия Г. А. Ягодин номзоди юзасидан мунозараларни навбатдаги мажлисда давом эттиришга қарор қилади.

Шу билан палаталарнинг қўшма мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

Сўнгра СССР Олий Советининг Миллатлар Советининг мажлиси бўлди. СССР халқ депутатлари съездининг топширувига биноан палата учта комиссия — Тоғли Қорабоғ автоном областининг муаммолари, қрим татар аҳолисининг муаммолари, совет немисларининг муаммолари билан шуғулланувчи комиссияларнинг составини тасдиқлади.

13 июлда СССР Олий Советининг биринчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

(ТАСС).

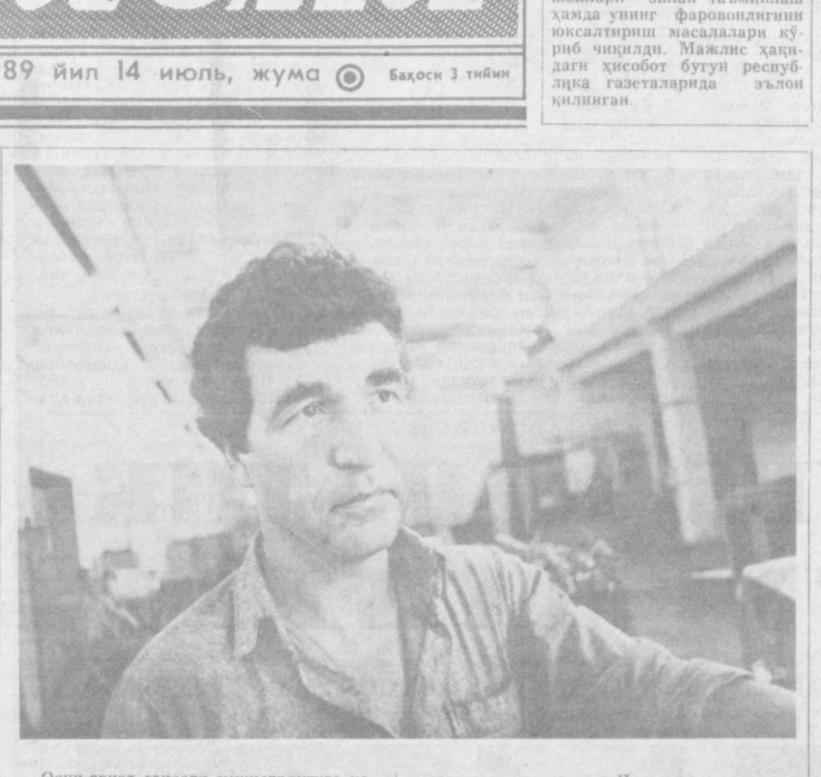

Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли тажриба механика заводида Виктор Секменевни аксарият ишчилар танишади. 1960 йилдан буён заводда меҳнат қилиб келаётган тажрибали ишчининг ўнлаб шогирдлари бугун устоз марасини эгаллаганлар. Пешқадам токарь шахсий смена топшириқларини ортиғи билан адо этади, у «Шавкатли меҳнати учун» медалига сазовор бўлган.

СУРАТДА: В. Секменев.

Т. Каримов сурати.

Мактаблар қурилиши «Оқшом» назоратида

Муддатидан уч ой олдин

Шу кунларда «Ташгорстрой»нинг 159-трестига қарашли 9-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари пойтахтимиздаги «Қорасув» массивида жойлашган 209-мактаб учун 964 ўринли қўшимча бино ҳамда спорт зали қурилишини тезкорлик билан олиб боришаяпти.

Мазкур илм даргоҳига ўтган йилнинг декабрида пойдевор қўйилганди. Бунёдкорлар мактаб биносини графикдан уч ой олдин, яъни бу йил сентябрь ойида фойдаланишга топширишни режалаштиришган.

Тўрт қаватли янги мактаб биносини ҳамда замонавий спорт залини бунёд этишда бошқарманинг Владимир Гоммер етакчилигидаги монтажчилар ҳамда Медавой Тошматов бошлиқ ғишт терувчилар бригадаси аъзолари фидокорона меҳнат қилишаяпти.

Ҳозирги кунда янги илм даргоҳида ёрдамчи пудратчи ташкилотлардан — «Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли «Газмонтаж» бошқармаси қурувчилари санитария-техника, Пардозлаш трестининг 11-қурилиш бошқармаси азаматлари сувоқ, 1-Тошкент-монтаж бошқармаси электрчилари неон чироқларини ва «Промсвязьмонтаж» бошқармаси бунёдкорлари эса алоқа тармоқларини ўрнатишга оид юмушларни адо этишаяпти.

— Бинокорлар мазкур объектда жами 1 миллион 200 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишлари керак, — дейди биз билан суҳбатда 9-бошқарма прораби Фарҳод Толипов. — Ҳозирги кунда пудратчи ҳамда ёрдамчи пудратчи ташкилот бунёдкорларидан 100 дан зиёд киши уюшқоқлик билан меҳнат қилаяпти.

Ҳа, объектда қурувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Монтажчилар спорт залида сўнгги темир-бетон плиталарни бир-бирига туташтираётган бўлса, мактаб биносида дурадгорлар ўрнатилган эшик-ромларни текшириб кўришаяпти. Сантехниклар водопровод, канализация, иситиш тармоқларини ўрнатишаяпти, сувоқчилар эса синф хоналари, фан кабинетларини бирма-бир қўлдан чиқариб, бўёқчиларга иш фронти яратиб беришаяпти.

Мактаб биноси ҳамда спорт зали қурилишида фидойилик кўрсатиб меҳнат қилаётганлардан — монтажчилар Мухтор Шаропов, Сервер Шокиров, Алексей Никитин, ғишт терувчилардан Галя Рашитова, Раҳим Пўлатов, Омон Иброҳимов, дурадгор Рафиқ Гильязовларнинг номларини алоҳида тилга олиб ўтиш ўринлидир. Улар кунлик нормаларини ортиғи билан адо этиб ҳамкасбларига намуна бўлмоқдалар.

Шу кунларда бунёдкорлар мактаб ҳамда спорт залини янги ўқув йили арафасида талабаларга ҳадя этиш учун ўзаро мусобақани авж олдирган ҳолда баракали иш қилишаяпти.

Э. ТУЛАГАНОВ.

Юксак унум билан

✦ **Қурилиш материаллари комбинати Фрунзе районидаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади.** Бу ерда йилига 5 миллион 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Корхона маҳсулотларидан шаҳримиз ва республикамиз қурилишларида безак сифатида фойдаланилмоқда. Ишлатилаётган мармар ва керамик плиталар ўзининг бежиримлиги ва сифати билан буюртмачилар талабига жавоб бермоқда. Коллектив йил охиригача буюртмачиларга 3000 сўмлик керамика, мармар плиталар ишлаб чиқаришни эса 12 фоиз кўпайтиришга, халқ эҳтиёжига мос маҳсулотнинг беш турини ишлаб чиқаришга киришди.

Мармар плиталардан 6 та бадиий композиция акс этган панно ишлаб чиқариш ҳам кўзда тутилган.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми техника фанларини ривожлантиришдаги хизматлари ва илмий кадрларни тайёрлашга қўшган шахсий ҳиссаси учун Тошкент автомобиль-йўллар институтининг қуйидаги ходимларига **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби»** фахрий унвони берди:

Сарвар Муқодирович **Қодиров**га — «Автомобиллар ишлаб чиқариш ва ремонти» кафедрасининг мудири;

Олег Дмитриевич **Мурашов**га — сиртқи факультет декани.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек драматургияси ва санъатини ривожлантиришдаги хизматлари, Бухоро яҳудийлари тилида бадиий адабиётни тиклашга қўшган шахсий ҳиссаси, ижтимоий ҳаётда фаол қатнашганлиги учун ёзувчи, драматург **Арон Ефремович Шаламаев**га **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек сиёсий плакатини ривожлантиришдаги хизматлари, рассом ва журналистлар кўргазмаларини ташкил этиш соҳасидаги актив фаолияти учун «Ўзбекистон» нашриёти редакцияси тасвирий санъат бўлимининг мудири ўртоқ Нури Ҳусанович **Галиев**га **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби»** фахрий унвони берди.

Қисқа хабарлар

Тошкент медицина институти қошида холис меҳнат студентлар отряди ташкил этилган бўлиб, мазкур отряд барча ишлаб топилган маблағларни болалар уйларига беради. Тошкентдаги даволаш-профилактика муассасаларига, ҳарбий госпиталга ТошМИнинг 340 студенти юборилди. Тошкент областининг етти районида Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг студентлар отрядлари врачларга ёрдам беради. Фармацевтика институтининг студентлари ташкил этган илмий-ишлаб чиқариш отрядлари доривор ўсимликларни йиғишда, уларни Тошкент фармацевтика заводида қайта ишлашда қатнашади.

* * *

Тошкентда қурилган 2-интернат-уйнинг янги корпусида бемор болаларнинг муваффақиятли ўқиши, баҳоли қудрат меҳнат фаолиятини тиклаши учун барча шароитлар яратилган. Эски бино тор бўлиб, санитария нормаларига жавоб бермас эди. 200 кишига мўлжалланган янги бинонинг ишга туширилиши натижасида интернат тарбияланувчилари ҳаёти ва даволанишини яхшилаш билан боғлиқ кўпгина муаммолар ҳал этилди.

(ЎзТАГ).

Капитал қурилишга доимий эътибор берилсин

12 июль куни Ўзбекистон ССР Министрлар Советида бўлиб ўтган кенгашда республика қурувчиларининг уй-жойлар, социал-маданий-маиший объектлар ҳамда енгил саноат объектларини барпо этиш юзасидан биринчи ярим йилликдаги иш якунлари кўриб чиқилди. Кенгашда Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг, область ижроия комитетлари раисларининг ҳамда Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, қурилиш министрликлари ва идораларининг план-молия органлари ҳамда назорат қилувчи органларнинг, Госснаб, Давлат нархлар комитетининг, темир йўл транспортининг, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг раҳбар ходимлари иштирок этдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Қ. Ҳ. Маҳамадалиев қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

СИНОВДАН ЎТДИЛАР

Партия ўқуви машғулотларини планли асосда ташкил қилган ҳолда муваффақият билан ниҳоясига етказиш қуёш тўсқич мосламалари заводида одатдаги ҳолга айланган. Корхонада асосан кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган малакали ишчилар меҳнат қилишади. Партия аъзоларининг сони эса бугунги кунда 50 кишидан иборат.

— 29 нафар ишчи-коммунистни бирлаштирган ўқув группамиз белгиланган программа асосида сиёсий билимларини оширдилар, — дейди завод бош инженери П. Раҳматов. — Машғулотларимизнинг асосий мавзуси Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси ҳамда КПСС Марказий Комитетининг сўнгги Пленумларига бағишланган бўлиб, ҳар бир тингловчи махсус семинар ва суҳбатларда синовдан ўтдилар.

Ҳодиса

ҚУЮҚ ТУТУН СИРИ

● **КЕЧА ТУШДАН КЕЙИН** Ленинград кўчасида жойлашган Ўзбекистон курортлар қурилиши идораси биносининг тепасидан қуюқ тутун чиқа бошлади. Воқеа шаҳар ўт ўчириш командасига хабар қилингандан кейин бир оз ўтгач кўчани ўт ўчириш командаси машиналарининг овози тутди. Бинонинг эса фақат устки қисми ёнарди.

— Ёнғинни ўчириш учун шаҳардаги учта командани оёққа турғаздик, — деди ўт ўчириш сменасининг бошлиғи подполковник Р. Сафаров. — Ёнғин электр тармоғидан чиққан. Бино анча эски, унинг том қисми қамиш билан ёпилганлиги учун ўт тез аланга олган. Яна бир томони электр тармоғи ўтказишда чалкашликка йўл қўйилган. Биз тезда электр кучланишини аниқлай олмадик. Дастлаб ёнғин атрофини ўраб, бошқа объектларга ўтиб кетмаслиги учун курашдик...

Ут ўчирилди. Бироқ ёнғиннинг олдини олиш қоидаларига амал қилмаслик давлат учун қимматга тушди.

С. ШАМСИДДИНОВ.

«Оқшом»га хатлар

Савлатга қўйилган

Шаҳар жамоат транспортидаги муаммолар ҳақида кейинги вақтда кўплаб танқидий эътирозлар билдирилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз уни комплекс ҳал этиш йўлларини қидиришаяпти. Афсуски қилинаётган ишларнинг самараси ҳали кўзга ташланмаяпти. Йўловчилар олдингидек бекатларда автобус пойлаб қимматли вақтларини ҳавога совурмоқдалар. Куннинг иссиғида асаблари қақшаб саломатликларини йўқотишаяпти. Бу ҳолга қачон чек қўйилади? Мазкур саволни ўртага ташлашдан олдин шаҳар автобус транспортида ижара пудрати қарор топаётган кунларни ўйладим.

Рости ўшанда «Ташгорпасстранс» бошқармаси раҳбарлари берган тоғдек ваъдалардан бошимиз осмонга етган эди. Энди ишимиз анча юришадиган бўлди деб ўйлаган эдик. Кейинчалик билсак бекорга ҳовлиққан эканмиз. Транспортчилар ўз ишларини ҳалигача қайта қурмаганликларини яшириш учун ижара пудратига ўтишни лозим қуришган экан.

Вақт ўтди-ю, уларнинг асл башараси яна намоён бўлди-қолди. Бундай кескин фикрга келишимнинг боиси бор албатта. Илгарилари номлари эълон қилинаётган бекатлардан ҳайдовчилар энди «миқ» этмай ўтиб кетишмоқда. Ёки улар яна ўзларининг моддий манфаатдорликларидан айрилиб қолишдимикан? Бу ўринда мен ҳайдовчиларга осон тутмоқчи эмасман. Уларни ҳам тушуниш керак. Аммо автобус назоратини қатъий тартибга солиш вақти келганини наҳотки улар тушуниб етмаётган бўлсалар?

Кўпинча иш юзасидан шаҳримизнинг турли жойларида бўламан. Гавжум бекатларни кўриб юрагим эзилиб кетади. Ваҳоланки, бу пайтда айнан шу ердан қатновчи автобус «касал»га чалиниб қолади. Ёки диспетчер билан келишган ҳайдовчи унинг жиловини бошқа маршрутга буриб юборган бўлади. Кошки бу муаммолар энди, биринчи марта рўй бераётган бўлса? Бу ҳол ўн йиллардан буён тузатиб бўлмас даражада дардга чалинганини яшириб ўтишнинг зарурати йўқ. Яна бир муаммо тўғрисида ҳам жиддий ўйлаб кўриш керак. Фикримни бевосита мисолдан бошламоқчиман. 56-маршрут билан қатновчи маршрутларнинг кеч соат 21 дан кейин қораси умуман кўринмайди. 48-маршрутдаги автобусларнинг эса кўпинча кеч соат 19 дан кейин бир томонга кетма-кет қатнашини кузатиш мумкин. Иккала автобуснинг ҳам аҳоли энг гавжум бўлган пунктларида йўловчиларга хизмат кўрсатиши ҳаммага аён. Шунинг учун ундан фойдаланувчилар жуда кўп. Уларнинг ўз манзилларига қай ҳолатда етиб олишлари бевосита ҳайдовчиларга, қолаверса уларни йўналтирувчи диспетчерларга боғлиқ. Афсуски, кейинги вақтда маршрут йўналиши яхши назорат қилинмаётганлиги туфайли ҳаракат графиги издан чиқмоқда. Аксарият автобусларнинг бир томонга турнақатор бўлиб қатнаши, кейин шу ҳолатда орқага қайтиш ҳоллари содир этилмоқда. Бундан ким, қандай манфаат кўради билмадигу, аммо йўловчиларнинг қаттиқ озор чекиши шубҳасиз. Шундай экан одамларни юпантириш мақсадида бекатларга савлатга ёзиб қўйилган ҳаракат жадвалларининг кимга кераги бор?

Д. ИСРОИЛОВ,
хизматчи.

Ёзда... ёмғир кутадими?

Тошкент шаҳридаги янги қурилган, 350 ўқувчига мўлжалланган тўрт қаватли «Спутник» ҳунар-техника билим юрти 159-трестнинг 70-қурилиш бошқармаси томонидан 1 июлда фойдаланишга топширилди.

70-қурилиш бошқармасининг иш бошқарувчиси Г. Н. Караулов билан бўлган суҳбатимиз жуда қисқа бўлди. Геннадий Николаевич мактаб биносининг фойдаланишга топшириш муддати шу йилнинг 15 июнигача белгиланганини, лекин баъзи бир сабабларга кўра бу муддат ҳам орқага сурилганини айтди.

1 июлда янги бинони шу мактаб директори Шоҳида Икромова қабул қилиб олибди. Прораб бизга, бошқа саволларингиз бўлса, директорга мурожаат қилинглар, деб суҳбатга якун ясади.

Шоҳида Икромовани янги мактаб биносида учратдик. Директорнинг айтишича, қурилган мактабда болаларнинг ўқиш-ўрганиши учун барча шароитлар яратилган. Ювиниш, кийиниш хоналари, мажлислар зали бор, синфлар ёруғ ва шинам. Устахоналарга станоклар ўрнатиляпти. Ўқитувчиларнинг ўзлари парта, стулларни тузатиб, синфларни жиҳозлашяпти.

Мактаб биносини кўздан кечира бошладик. Лекин... Афсуски, 4-қаватга кўтарилганимизда кайфиятимиз тушиб кетди. Янги, озода, шинам бинонинг кўркини шифтдаги сув доғлари бузиб турар эди. Яқинда ёққан ёмғир оқибатида шифтдан чакка ўтган. Қизиқ, эндигина қуриб топширилган, ҳали фойдаланишга улгурилмаган яп-янги бино шифтидан ёз ёмғирида чакка ўтса, бечора болаларнинг ҳоли қишда нима кечаркин?

Шу ўйлар билан биз яна Г. Н. Караулов олдига бордик. Бу кутилмаган хабардан Геннадий Николаевич аввалига ҳайрон бўлди, кейин бизни бошқа иш бошқарувчиси олдига бошлади. Хуллас, кейинги суҳбатдан шу нарса маълум бўлдики, мактаб томи сифатсизлиги сабабчиси 46-қурилиш бошқармасининг иш бошқарувчиси С. А. Григорян экан. Сергей Арсеньевич бу камчиликни тузатишга сўз берди.

Қурилишдагилар-ку сўз беришди, лекин 1 сентябрда ўқишга келган болалар янги бинода хотиржам ўқирмиканлар?

Д. НАБИХЎЖАЕВА,
Г. РАЖАБОВА,
ТошДУ толибалари.

Бино қад кўтардию...

ТошМИ клиникаси яқинида қад кўтараётган Калинин массиви энг йирик массивлардан бири ҳисобланади. Ҳозир массивда 10 дан ортиқ кўтарма кранлар тинимсиз ишлаб турибди. Ҳар ойда 2—3 тадан уй фойдаланишга топширилмоқда. Аммо массивда ҳамон поликлиника, маиший хизмат кўрсатиш корхонаси, ошхона каби аҳолига муҳим объектларни қуриш жуда суст амалга оширилмоқда. Ҳатто битказилган бинолар ҳам тезликда топширилмай, яна ремонт талаб бўлиб қолмоқда.

Масалан, шу йил баҳорда чиройли бир бино қад кўтарди. Бу ер замонавий маиший хизмат кўрсатиш комбинати бўлади, дейишди. Бинонинг эшик, ромлари ўрнатилиб, қалин ойналар билан безатилди. Аммо биргина канализацияси битмагани туфайли атрофида 2 метр чуқурлик қазилиб, шу пайтгача канализация қувурлари ўрнатилмаяпти. Ҳозир эса бинонинг ичига кириб бўлмайди. Бутун эшик ва ром, ойналари синдириб ташланган. Бино атрофида эса болалар кечаси-ю кундузи бекинмачоқ ўйнашади. Атрофи уюм-уюм аҳлатхонага айланган.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

Қачонгача?

Ҳозирги қайта қуриш, жадаллаштириш даврида газета, журнал саҳифаларида янги-янги, қизиқарли материаллар эълон қилиб борилаяпти. Табиийки бу янгиликлардан газетхон ўз вақтида хабардор бўлиб туриши керак. Минг афсуски, бизнинг Октябрь районидаги Себзор массиви 19-алоқа бўлимидаги ўртоқлар буни яхши тушунмайдилар назаримда. Мен бир неча бор 19-алоқа бўлими бошлиғи Аня Швецевага, почтачи Раъно Каримовага, бу ҳақда шикоят қилишимга қарамай барибир аҳвол ўзгармаяпти. Бу ҳам камлик қилганидек, илмий-ишлаб чиқариш журналларимизни йиртилган ҳолда оламиз. Қизиқ, бундай ҳол қачонгача давом этади?

Р. ИНОҒОМОВ,
биология фанлари номзоди.

Кечиккан янгиликлар

Мен шу йил бошидан «Совет Ўзбекистони» ва «Тошкент оқшоми» газеталарига обуна бўлган эдим. Лекин мана йил яримлаяптики, бу газеталарни сира ўз вақтида ололмайман. Бизга хизмат кўрсатувчи 2-алоқа бўлимида почтачилар ўз ишига ниҳоятда совуққонлик билан муносабатда бўладилар. Наҳотки энди маҳалладагилар газетани ўз вақтида ўқий деб обуна бўлсаю, алоқа ходимларининг совуққонлиги туфайли зарур газеталарни киоскалардан сотиб олса? Ахир бундай ҳолда обуна масалаларини ҳал қилишда қийинчилик, қолаверса ишончсизлик юзага келмайдими?

А. ОДИЛОВ,
меҳнат ветерани, 2-группа инвалиди.

●

Шунингдек обуначилардан Қ. Зиёев, Т. Расулов, Р. Орипов, М. Ғафурова, К. Муҳамедов, Қ. Қосимов, Ғ. Икромов ва бошқалар ҳам редакцияга ана шу мазмундаги хат-хабарлар йўллашган.

БЎШ ҚОП ТИК ТУРМАЙДИ

ХЎРАНДАЛАР ИШЧИ ОШХОНАЛАРИ ХИЗМАТИДАН НЕГА РАНЖИШМОҚДА?

ШАҲРИМИЗДАГИ бир қатор ишчи ошхоналарида бўлиб, қозонга тушаётгани чўмичга чиқяптими, деган савол билан қизиқдик.

Унга жавоб излаб йўлга чиқдик. Эскитдан шундай гап бор: «Бўш қоп тик турмайди». Бунга изоҳнинг ҳожати йўқ. Кун бўйи тик оёқда туриб, дастгоҳ ёнида тер тўкиб, мамлакатимиз иқтисодий қудратини юксалтиришга ҳисса қўшаётган ишчининг қорни тўяптими ёки уларнинг нонини «арра» қилувчилар ҳам борми?

ДАСТЛАБ шаҳримиздаги байроқдор коллективлардан бири бўлмиш «Лола» фабрикасига кириб бордик. Одамларнинг чеҳрасига қараб «бу ерда ҳаммаси жойида бўлса керак» деб ўйлаган эдик. Афсуски, Ҳамза район ошхоналар трестига қарашли 3-ошхона (директори Р. Габитова) филиали фабрика номига мос тушмади. Ошхона остонасидан қадам қўйишимиз билан қатор тартибсизликларга, антисанитария ҳолатига дуч келдик. Овқат олиш учун навбатда турувчиларнинг кети кўринмайди. Ошпазлар чўмични баъзўр айлантиришяпти. Столларнинг усти йиғиштирилмаган, хўрандалар «ўз-ўзига хизмат» кўрсатишяпти.

Кўпгина ошхоналарда мушук боқилишининг гувоҳи бўлган эдик. Бу ошхонада эса ит боқишар экан. Диққатимизни хўрандалар овқатланадиган стол тагидаги кучук тортди. Бизнинг ажабланганимизни кўрган ошпазлар бригадири Фахриддин Каримов ўшқириб кетди:

— Ие, кучукни нимага бошлаб келасизлар. Сизлар атайлаб қилгансизлар...

Аслида бу саволни биз «шеф»нинг ўзига бермоқчи эдик. Афсуски, унинг қорни тўқроқ экан. «Ишни қилган карнайчи, балога қолган сурнайчи» бўлдик.

Ўшанда вақтимиз зиқ эди. Шеф билан тортишиб ўтирмадик. Энди ошпазга газета орқали жавоб беришга тўғри келади.

Газета ходимларини бир неча бор раҳбарларга сим қоқиб, «Лола»нинг эшигидан аранг ўтказиб юборишганида, кучукчага йўл бўлсин. Зўр овқатдан сўнг стол тагида мириқиб ухлаб ётган итингизни суратга оламиз, деб уйғотиб юборганимиз учун кутилмаган меҳмонларни кўриб бурнингизнинг учида турган жаҳлингиз чиққан бўлса ажаб эмас. Одамлар овқатланадиган жойда итнинг «хуррак тортиб» ётиши қайси одоб-ахлоққа, қайси санитария-гигиена қоидасига тўғри келади?!.

Ошхонанинг чўзилган ремонтидан-ку, ишчилар обдон чарчашди. Ҳар кирганларида «туя гўшти еганми», деб қўйишади. Ҳаммаёқ айқаш-уйқаш. Ишчилар аранг тушлик қилишяпти. Лекин ҳаливери ремонтнинг поёни кўринмайди.

— Раҳбарларнинг назоратни бўшаштириб юборганликлари учун ҳам шундай аҳволга тушиб қолинди, — дейди фабрика ишчиси Александр Рагумов. — Овқатланиш сифатига жуда кўп эътироз билдирдик. На маъмурият, на ошхона ошпазлари бизнинг арзи-додимизга қулоқ солишади. Ошхонани сув босса тўпиқларига чиқмайди. Овқат турлари ҳам икки-уч хилдан ошмайди. «Жири» йўқ. Устига устак макарон еявериб, совуғлиқ ошиб кетган. Ахир жисмоний меҳнат қилгандан кейин тузукроқ овқат ҳам ейиш керакда. Тушликда ишчи қорнини тўйғазаман деб кўчада сарсон бўлиши керакми?

Фабрика ишчиси Қутби Юсупова гапнинг дангалига кўчди:

— Стол-стуллар етишмайди. Хўрандалар беҳуда туриб қолишади. 5—10 минут дам олгани вақт қолмайди. Овқат қилишганда ёғни яхши чучитишмайди. Бундай сифатсиз овқатларни еб, жиғилдон қайнаб юради.

⊙ «Узпишчепром»нинг тажриба-механика заводидаги 3-ошхона филиалига ҳали ишчилар тушликка чиқиб улгирмасларидан кириб бордик. Унча катта бўлмаган ошхона бир вақтнинг ўзида 50—60 хўранда-ишчига хизмат кўрсатиши керак. Тушликка оз вақт қолганига қарамай, ошхона зали хўрандаларни таклиф қилишга тайёр эмасди. Столларнинг устларида салфеткалар, туз ва қалампир идишлари кўринмайди. Менюга кўз югуртирдик. Овқатлар одатдагидек — бир хил. Шундай пишиқчилик бир пайтда фақат бодрингдан қилинган салат кўзга ташланади, холос.

— Бу ошхонанинг хизматидан ҳеч қачон кўнглимиз тўлмаган, — деб нолиб қолди фрезерловчи Ғайрат Алихўжаев. — Ишни қойил қилганингдан кейин кўнглинг яхши овқатни тусар экан. Аммо ҳар куни бир хил овқатни еявериш жонга тегди. Илгарилари ошхонага кириб турар эдим. Энди яқинига йўламайман. Жоним қийналса ҳам уйга бориб тушлик қилиб келяпман.

— Э, нимасини айтасиз, — суҳбатга қўшилди токарь Виктор Секмёнов. — Шу ерда 1963 йилдан бери ишлайман. Очиғини айтсам, ошхонада кам бўламан. Чунки овқатларининг қуввати паст. Айниқса, сут маҳсулотлари — қаймоқ, сузма, қатиқ ҳеч кўринмайди.

Ишчиларнинг қатъий эътирозларига қўшилмай бўлмайди. Уларнинг кўпчилиги бу ошхонада овқатланмасликларини айтишди. Тўғри уйи яқин бўлган одамга тушликни ўзи тайёрлагани маъқул. Аммо ошхоналарнинг хўрандалар эҳтиёжини қондира олмаётганига ҳам бепарво қараб бўлмайди.

⊙ Тошкент ёғ-мой комбинатидаги 3-ошхона филиалига ҳали яқинлашиб ўлгурмасимиздан оқ, бу ердаги ишларнинг яхши эмаслигига ишонч ҳосил қилдик. Унинг орқа томонида тўпланиб қолган водопровод суви сал бўлмаса кўлмакка айланаёзган эди. Яна шу ерда музлатиш ускунаси ҳам қаровсиз ҳолда ётибди. Унинг на ошхонага, на комбинатга қарашли эканлигини ҳеч ким айтиб беролмади. Орқа эшикдан кираверишда бузилиб ётган картошка тозалайдиган машинага кўзимиз тушди. Уни тузатиш эса ҳали-вери ҳеч кимнинг хаёлига келмаётганга ўхшайди. Ошхона биноси ремонтталаб. Залнинг кўпгина жойларидан сувоқлар кўчиб, бўёқлар ўчиб кетган. Бу ерда овқат тугул ошхона палов қилса ҳам томоқдан ўтиши қийин. Ошпазлар-ку майлия, комбинат раҳбарларининг шундай хунук манзарага тоқат қилиб келаётганларига ҳайрон қоласан, киши. Ахир инсон омилини ошириш уларнинг ҳам биринчи галдаги вазифаси-ку! Тўғри, ишчилар билан суҳбатлашганимизда, «Ҳар ҳолда бу ерда овқатланса бўлади», деган мужмал фикрни айтишди. Уларнинг бу гапни баъзўр, ёқинқирамай айтганларида эса жон бор. Ахир яхши овқатланиш учун ҳам зарур шароит керакда. Айниқса, ҳозирги ёзнинг саратон кунларида, айни пишиқчилик, тўкин-сочинлик пайтида ошхона ошпазлари ҳам бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрсалар ёмон бўлмасди. Бироқ улар салат учун бодрингдан бошқа нарса йўқлигини айтишгани уялишмади. Шу кунги олинган 24 килограмм бодрингнинг 12 килограмми окрошкага ишлатилган. Қолгани эса салатга олиб қўйилган экан, сарғайиб. сўлиб ётибди.

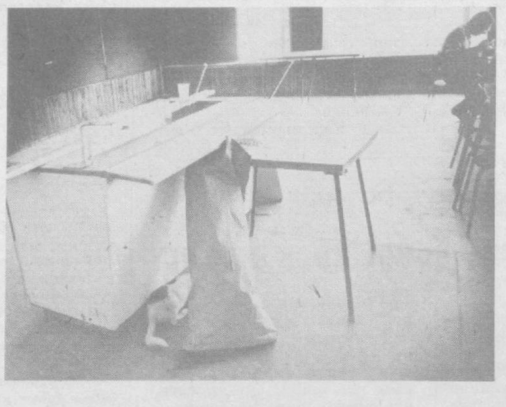

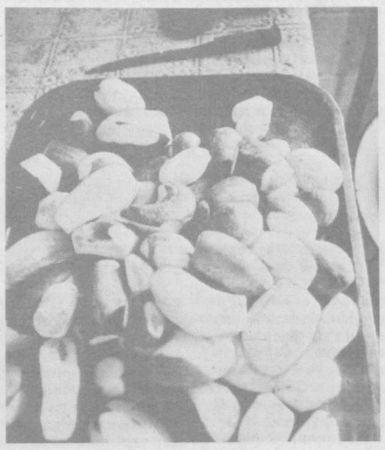

СУРАТЛАРДА: «Лола» фабрикасидаги 3-ошхона филиали залининг аҳволи. Бир томонда одамлар овқатланса, иккинчи томонда сиз кўриб тургандек бу ит қачон, ким суяк ташларкин, деб ётибди; тажриба-механика заводи ошхонасида мана шундай чириган, айниган бодринглар хўрандалар столига қўйилмоқда; 1-уйсозлик комбинатидаги ошхона бизни жуда қувонтирган эди. Афсуски, тушликда унинг буфети эшигига солинган катта қулф тушликда очилмади.

⊙ 2-уйсозлик комбинатининг йирик панелли заводидаги 5-ошхона филиалида овқатланиб ўтирганларнинг аксарияти четдан келган хўрандалар экан. Улар ошхонадаги камчиликларни яшириб ўтиришмади.

— Ассортиментни кўпайтириш керак, — деди «Ташгорстрой»нинг инженерлик-ҳисоблаш маркази хизматчиси Валерий Язиченко. — Аксарият таом макарондан иборат. Устига фақат балиқ ёки шницел қўйиб берилаяпти. Бунинг ўрнига гречка, сутли маҳсулотларни кўпайтиришса, миллий таомлар қилишса бўлмайдими?!.

Ҳақиқатан ҳам ошхонадаги таомлар иштаҳа очадиган эмас. Аксинча, уларни кўриб «карнайдай» иштаҳангиз «сурнайдай» бўлади. «Аммо ошпазларга ҳам осон тутиб бўлмайди. Олинган маҳсулот хилма-хил бўлмаганидан кейин улар нима қилишсин?!. Сўрагани билан барибир юқоридан ажратишмайди». — Аввалига биз ҳам ана шундай фикрга келгандик. Аммо 1-уйсозлик комбинатига қарашли йирик панелли заводнинг ошхонасида бўлганимизда, дастлабки хулосамизни ўзгартиришга мажбур бўлдик. Бу ерда хўрандалар хилма-хил таомларни танлаб тановул этишарди. Пештахтада ўнга яқин таом хилини санадик. Уларнинг орасида қовурилган колбаса ёки товуқ сингари иштаҳаочар таомлар ҳам бор. Турли ичимлик сувлари кўзга ташланади. Бемалол чанқовингизни қондиришингиз мумкин.

Бироқ у ерда ҳам сутли маҳсулотларнинг танқислиги сезилади. Гречка ҳам мана шундай аҳволда. Бир ойда ошхонага 10 килограммгина гречка ажратиларкан, холос. Ахир бу ҳар куни 500 хўранда овқатланадиган ошхона учун дарёдан бир томчи-ку!

— Бу муаммо бизни қаттиқ ташвишга солмоқда, — дейди 5-ошхона директори Баҳодир Хўжаев. — Ойига 200 килограмм гречка оляпмиз. 24 та ташкилотга хизмат кўрсатамиз. Катта йирик коллективларга 10 килограммдан, кичикларига 5 килограммдан тақсимлаб берилмоқда.

Тақсимот тарозисини мувофиқлаштириш сут маҳсулотлари таъминотида ҳам қатор қийинчиликларни келтириб чиқармоқда. 5-ошхонада бўлган кунимиз 420 қути сут, 100 та қаймоқ ва 40 та қадоқланган сузма, 400 шиша қатиқ олинганлигини айтишди. Аммо 24 та кичик ва катта меҳнат коллективларига хизмат кўрсатадиган бу ошхона учун ажратилган сут маҳсулотлари жуда кам. Ишчилар эса ўз ошхоналарида бундай маҳсулотларни кўпайтиришни талаб қилишмоқда. Афтидан, Тошкент сут ишлаб чиқариш корхоналари комбинатининг қуввати ҳамшаҳарларимизнинг эҳтиёжини қондиришга кучсизлик қилаётганга ўхшайди. Балки унинг қувватларини ошириш керакдир. Қолаверса, таъминотни изга солиш бевосита тартиб-интизомга ҳам боғлиқ...

⊙ Тошкент тепловоз депоси машинистлари эса ўз иш жойларидаги темир йўл ишчи таъминоти бўлимининг 3-ошхонасида эмас, балки қўшни — вагон депосининг 4-ошхонасида тушлик қилишади. Сабаби — қўшни ошхонанинг таомлари қисман сифатли. Унинг ичида ишлаб турган буфет ҳам қулай. Негаки, бу ерда ҳамма салқин ичимликлар, қовурилган балиқ, товуқ гўшти ва бошқа таомлар иштаҳангизни қитиқлаб юборади.

— Ўз муаммоларимизни ўзимиз ҳал эта оламиз, — дейди тепловоз депоси партия комитетининг секретари Виктор Красношепов. — Қўлимиз калталик қилаётган айрим масалалардан хавотирдамиз. Негаки, Чингелди, Ховос, Жиззах участкаларига қатнайдиган машинистларимизнинг овқатланиш шароитини яхшилашнинг уддасидан чиқа олмаяпмиз. Бу участкалардаги аксарият ошхоналар тунда ёпиқ бўлади. Машинист қаерда, қандай овқатланишини билмай, дам олишга кетадиган вақтини беҳуда сарфлайди. Ана шундай пайтда техника хавфсизлиги ҳақида гапириб кўринг-чи. Ишчилардан, машинистлардан балога қоласиз.

Бизнингча ҳам шундай. Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси бу масалани комплекс ҳал этишда депога ёрдам бериши керак.

⊙ Чилонзор районидаги 5-таксомотор паркига кириб борганимизда соат миллари 13.30ни кўрсатиб турарди. Чилонзор ошхоналар трестига қарашли 8-ошхона (директори З. Бекенова) ўзидаги тартибсизликлар билан ҳам бошқалардан қолишмас экан. Буфетда чанқовбосди ичимликлар мутлақо кўринмайди. Ошхона пештахтаси бўм-бўш. Тушликка кечиккан ўнга яқин хўранда қовурилганда куйиб кетган балиқни истеъмол қилиб ўтиришибди. Маълум бўлишича, уларнинг кўпчилиги машинасини ремонт қилдираётган ҳайдовчилар экан.

— 13.00 дан 13.30 гача фақат автослесарлар овқатланишади — дейди ҳайдовчи Ҳасан Маҳкамов куюниб. — Ундан кейин келсангиз ҳеч вақо бўлмайди. Бугун аламимиздан куйган балиқ билан котлет еб ўтирибмиз. Бунинг шўрлигини айтмайсизми? Ичай десак компот йўқ. «Тошкент суви» ҳам кўринмайди. Ошпазларга куни ўтса бўлди. Қачонгача шу аҳвол давом этади?

⊙ Афсуски, С. Раҳимов райони саноат корхоналаридаги район ошхоналар тресли ишчи ошхоналарининг кўпчилиги ҳам ана шундай аҳволда — замон талабига жавоб бермайди. Тошкент подшипниклар ремочти заводида бўлганимизда, ишчиларнинг биронтасидан 10-ошхона (директори Л. Гринюк) тўғрисида бирор яхши гап эшитмадик. Ким билан гаплашган бўлсак, уларнинг ҳаммаси овқатлар сифати пастлигидан нолишдан нарига ўтмади. Қолаверса, сутли маҳсулотлар тақчиллигига ҳам кўплаб эътирозлар билдирилди.

— Бошқа шаҳарларнинг ишчи ошхоналарида командировкада бўлган кезларим ҳавасим келади. — дейди товаршунос Эркин Аҳмедов. — Шинам, ораста. Кирган одамнинг қулайликдан дили ёришиб чиқади. Руҳий ҳордиқ чиқарганини сезмай ҳам қолади. Бизда эса пастқам бинодаги кўримсиз ошхонанинг ҳеч қандай қулайлиги йўқ. Овқатнинг сифатсизлигини айтмасам ҳам бўлади. Қимматлиги ортиқча. Бундан кўра кўчадан тушлик қилиб қайтган маъқул.

Завод директори ўринбосари Иосиф Наумович Альтманга ишчиларнинг фикрларини етказдик. Аммо у ошхонадагиларга хайрихоҳ эканлигини сездириб қўйди. Ошпазларнинг ёнини олди. «Норизо бўлаверар эканда!» дея бидирлаб, ўринсиз баҳоналар қидиришдан нарига ўтмади. Ваҳоланки, ошхонада тушликка тайёрланган овқатлар одамнинг иштаҳасини очадиган даражада эмас эди. Менюда кўрсатилган бодрингдан бригадир ошпаз Убайдулла Исматов топиб бера олмади. Тугаб қолган эмиш. Салат тайёрлашга омбордан карамдан бошқа ҳеч вақо чиқмади.

⊙ Шинамлиги кўзни яйратадиган Тошкент тажриба-механика экскаватор ремонти заводидаги 3-ошхона (директори Қ. Шермуҳамедов) тайёрланган таомларни кўриб, «ҳар ҳолда бу ерда ёмон эмасга ўхшайди деган фикрга боргандик. Афсуски, ишчилар билан қилган суҳбатимизда кўпчилик четда овқатланишини айтди. Билсак, завод ошхонасидан олинган таомнинг ярми айниган гўшт ишлатилганлигидан ейилмай қолиб кетар экан. Шунинг учун ҳам ишчиларнинг кўпи «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси ошхонасига боришмоқда. Бу ошхона икки қаватли бинога жойлашган. Аммо иккала қаватда ҳам ошпазлар хизматидан хўрандалар мамнун бўлганида бошқа гап эди. Бироқ макароннинг қайта-қайта ишлатила берганидан бу ерга келувчиларнинг совуғи ошиб кетаяпти. Хўранда кўнглини ғаш қилади. Касса секинлик билан ишлаяпти. Ишчилар тушликни навбат кутиш билан ўтказишмоқда.

Ҳозир айни пишиқчилик пайти. Дала-боғларда етиштирилган ҳосил бозорларга қут-барака киритмоқда, мева ва сабзавот магазинларининг пештахталарини безаяпти. Биз бўлган Ҳамза, Чилонзор, Собир Раҳимов районлари ишчи ошхоналарида эса бундан асар ҳам йўқ. Ёз нафаси, дала-боғлар таровати мутлақо сезилмайди. Наҳотки, одатдагидек бир-бирини такрорлайдиган таомлар барибир хўрандаларнинг меъдасига тегишини ҳеч ким ўйлаб кўрмаса? Ишчи ошхоналари тўғрисида Тошкент шаҳар умумий овқатланиш Бош бошқармаси (бошлиғи М. Усмонов) жиддий ғамхўрлик қилишига тўғри келади. Ишчиларнинг эътирозлари ҳақ. Ошхоналарда адолатли таъминот, тартиб-интизом, юксак маданий хизмат кўрсатишни жорий этиш зарур. Аммо таомларнинг хили яхшиланмаётгани етмай, айни саратон пайтида «Тошкент суви», турли шарбатлар ёки бошқа чанқовбосди ичимликларни ишчи ошхоналари пештахталарини эгалламаётганлиги одамни ажаблантиради. Фурсат кутиб турмайди. Ўтаётган ҳар бир соат қайта қуриш талабига монанд бўлиши керак. Бас, шундай экан, ишчи ошхоналари муаммоларини комплекс ҳал этиш юзасидан жиддий ишларга киришиш лозим. Ахир қачонгача улардан хўрандаларнинг кўнгли тўлмай чиқади.

«Тошкент оқшоми» рейд бригадаси:

Т. ТОШЕВ, Р. АҲМАДАЛИЕВ, Т. КАРИМОВ.

Шарҳчи сатрлари

Американликлар тўлаётган солиқ

Американликлар пойтахт марказидаги Конститьюшн—Авенюда жойлашган 1111-уйни яхши биладилар, бу ерда АҚШнинг ички даромадлари маҳкамаси жойлашган. Устунлар безаб турган бу кулранг бинода молия министрлигининг солиқ йиғиш учун жавобгар бўлган муҳим бошқармаси жойлашган. Бутун мамлакатда бу муассасанинг бўлимлари бор.

Американликлар қўшма штатнинг солиқ системаси билан мактабнинг юқори синфларида ўқишаётганида танишадилар. Ички даромадлар маҳкамаси 14 та дарсга мўлжаллаб махсус курс ишлаб чиққан. Муаллим қўлида яна 6 та ишланма, видеокассета ва компьютер программаси бор. Буларнинг ҳаммасини солиқшуносликка муқаддима деса бўлади. Американликлар мактабдаги бошқа фанлардан фарқли ўлароқ бу билан умрбод шуғулланадилар. АҚШ гражданини солиқлар худди ҳаводек ўраб турибди, десак бўлади, булар орасида шаҳар солиғи, округ, штат, ҳукумат солиқлари бор. Ҳукумат солиғи жуда катта, жуда мураккаб ва чигал солиқдир.

Декабрь ойининг охирида ички даромадлар маҳкамаси мамлакатдаги оилалар қанча бўлса худди шунча, яъни қарийб 100 миллионта «солиқ мажмуаси»ни жўнатади. Бу мажмуа ичида даромад солиғини тўлаш тўғрисидаги йўл-йўриқлар илова қилинади. Ўтган йилнинг декабрь ойида тарқатилган китобча 54 саҳифадан иборат. Шу китобчадаги 1040 рақамли жуда жўн формани тўлдириш учун маҳкаманинг ҳисоб-китобларига қараганда, 9 соату 17 минут зарур бўлади. Бу энг кам муддатдир. Мураккаб шароитларда эса ўша 54 саҳифалик китобча ҳам ёрдам бера олмай қолади. Шунинг учун ҳам солиқ тўловчининг илтимосига кўра, ушбу маҳкама «17-рақамли нашр» деб аталмиш батафсилроқ йўл-йўриқларни бепул юборади. Аммо бу ҳам кифоя эмас экан, бошқа йўл-йўриқларга «кўрсаткич» сифатида яна 42 саҳифалик маълумотнома ҳам бор.

Кимнингки ана шу йўл-йўриқлару китобчаларга тиши ўтмай қолгудек бўлса, солиқ ҳақидаги қонунларни хусусий йўсинда талқин қилувчилар эълон қилган нашрлар ҳам бор. Бу кишиларнинг йўл-йўриқлари текинга жўнатилмай, ҳар бир супермаркет (универсам)да сотилади ва «қора кун» арафасида, яъни даромад солиғи тўлаш учун белгиланган охирги муҳлат 15 апрель яқинлашган сайин қўлма-қўл бўлиб кетади.

Солиқни муддатида тўламаганлик учун жарима солинади, ушбу жарима миқдори муддати ўтиб кетган ҳар бир ой ёки ойнинг бир қисми (ҳатто бир кун) учун ҳам тўланмаган суманинг 5 процентини ташкил этади, аммо у жами даромад солиғининг 25 процентидан ортиқ бўлмаслиги керак. Даромад ҳақида тўла бўлмаган ахборот берилгани ёки декларация нотўғри тўлатилгани учун 500 доллар, солиқ тўла тўланмагани ёки кўра-била туриб солиқни камроқ тўлашга уриниш учун тегишли бўлишига қараб тўланмаган сумманинг 5 ва 75 проценти миқдорида жарима солинади. Хуллас, кимки солиқни қасддан тўламаётган бўлса, жариманинг ўзи билангина қутулиб кетмайди. «Бундай ҳолда бир неча ойдан тортиб бир неча йилгача қамалиши мумкин», — деди менга ушбу маҳкаманинг матбуот билан алоқа қилувчи вакилларидан бири Стивен Пайрек. Ҳамма даромадлардан, жумладан ғайриқонуний даромадлардан ҳам солиқ тўлаш керак. Кўпинча бу бирон-бир гангстерни қамаб қўйиш учун ягона имконият беради.

Хуллас, барча тафсилотларни, барча истиснолар ва киритилган аниқликларни нари суриб қўядиган бўлсак, даромади йилига 4.950 доллар ва ундан ортиқ бўлган ёши 65 дан ошмаган АҚШнинг ёлғиз гражданларидан ва даромади 5.700 доллар ва ундан ортиқ бўлган ёши 65 дан ўтган ёлғиз американликлардан ундирилади. Ёши 65 гача бўлган эр-хотинлардан даромади 8.900 доллар ва ундан кўпроқ бўлса солиқ ундирилади. Агар эр ёки хотиннинг ёши 65 дан ошган бўлса — йиллик даромади 9.500 доллар ва ундан ортиқ бўлганида, эр-хотиннинг иккови ҳам 65 ёшдан ошган бўлиб даромади йилига 10.100 доллар ва ундан ортиқ бўлганида даромад солиғи солинади. Агар ёлғиз кишининг йиллик даромади 17.850 доллар бўлса ва эр-хотиннинг йиллик даромади 29.750 доллар бўлса, солиқ даромаднинг 15 процентига баробар бўлади. Ана шу суммадан ортиб кетган ҳар бир доллар учун ва тегишли тарзда даромадлар 43.150 доллар ва 71.900 долларгача бўлганида солиқ 28 процентга етади. Шундан кейин даромаднинг ҳар бир доллари учун ва тегишли равишда даромад 89. 560 долларгача ва 149.250 долларгача бўлганида 33 процент солиқ солинади. Бундан кейин эса батамом бошқа қоидалар кучга киради. Мен Стивен Пайрекдан роппа-роса 1 миллион доллар даромад олаётган киши қанча солиқ тўлашини ҳисоблаб беришни илтимос қилдим.

— Барча даромадми ёки солиқ солиниши лозим бўлган даромадми? — деб сўради у.

— Келинг, даромаднинг жами 1 миллион доллар деб олайлик ва шунинг ҳаммаси ҳисобидан солиқ тўланиши лозим, дейлик.

— Бундай бўлмайди. 1 миллион доллар ҳисобидан солиқ тўлаётган кишилар даромади анча кўп бўлади. Улар турли скидкалар, истиснолардан фойдаланиш имкониятига эгадирлар. Шунинг учун ҳам бизнинг солиқ системамизни кўпинча адолатсизликда айблайдилар. Майли, 1 миллион доллар даромаддан солиқ тўланиши лозим бўла қолсин. Бу ҳолда, қўшимча скидкаларни ҳисобга олмасак, 280 546 доллар, яъни тахминан даромаднинг 28 проценти миқдорида солиқ тўланади.

Ушбу солиқ маҳкамаси 1988 йил учун солиқ тўловчиларга яқинда эълон қилинган ҳисоботида («Корпорациялар ҳар йили ўз акцияларини сотиб олган кишилар олдида ҳисобот беришганидек, биз ҳам ҳар йили мамлакат олдида ҳисоб берамиз», — деб уқтирди С. Пайрек) қуйидагиларни хабар қилди: «Ғазнага умумий тушумлар 1987 йилга нисбатан 5,5 процент кўпайди ва 935,1 миллиард долларга етди. Хусусий кишилар ва корпорациялар даромад солиғи ана шу сумманинг қарийб 3 дан 2 қисмига баробардир, корпорациялар жами бўлиб 109,7 миллиард доллар солиқ тўладилар. Иш билан бандлик солиқлари (социал таъминот, якка тартибдаги фаолият, ишсизлик учун федерал нафақалар ва темирйўлчиларга пенсия тўлаш мақсадидаги фонд) барча даромадларнинг 34 процентини ташкил этиб, 318 миллиард долларга етди. Бу ҳам рекорд кўрсаткичдир. Нархлар орқали сотиладиган акциз тушумлар 22,1 процентга камайиб, 25,9 миллиард долларни ташкил этди».

Солиқ тўловчилар учун тайёрланган ўша ҳисоботда яна қуйидагилар маълум қилинган: 1988 йилда ушбу маҳкама роппа-роса 5.000 та жиноий ишни кўриб чиқишни ниҳоясига етказди ва яна 4.899 та янги иш қўзғатилди. Тугалланган ишлар бўйича 2.619 та ҳукм чиқарилди. Жумладан, 1590 киши қамоқ жазосига ҳукм этилди. Бундан ташқари, жиноятга алоқадор бўлмаган неча ўн минглаб текширишлар ўтказилди, булар аслида солиқ тўловчилар билан бўлган можаролардир. Хусусий кишилар ва корпорациялар ҳар йили ғазнага неча ўнлаб миллиард доллар маблағни кам тўламоқдалар. Агар 1973 йилда 28,4 миллиард доллар кам тўланган бўлса, 1988 йилда бу 87,1 миллиард долларга етди. Хусусий кишиларнинг 84 проценти ва корпорацияларнинг 82,4 проценти даромад солиғи тўғрисидаги қонунни ўз ихтиёрлари билан ва аниқ-пухта бажармоқдалар.

Оддий американлик учун даромад солиғидан кейинги энг катта солиқ бу социал-таъминот фондига ўтказиладиган ажратмалардир. Қарилик пенсияси ана шу фонддан тўланади. Ажратмалар аслида ўз-ўзидан ўтказилади, айрим мураккаб ҳоллargина бундан мустаснодир. Корхона эгаси ўз ишчилари ва хизматчилари маошидан 7,51 процентни ушлаб қолади, ўз маблағидан худди шунча процент қўшади ва бу суммани социал-таъминот фондига ўтказади. Бундай ҳолда солиқ системасининг адолатсизлиги шунда кўринадики, йиллик иш ҳақининг дастлабки 48 минг долларидан пул ушлаб қолинади. Масалан, корпорация директорининг маошидан ғазнага ўтказиладиган ажратма ундан 20 баравар кам маош оладиган кишининг иш ҳақидан ўтказиладиган ажратмага баробардир.

«Агар сиз федерал солиқ қонунлари адолатсиз ва ўнда қинғир йўллар кўп, деб ҳисоблаётган бўлсангиз, шунга ишончингиз комил бўлсинки, бу ҳали «ҳолва». Камдан-кам учрайдиган айрим ҳолларни мустасно этганимизда, штатлардаги солиқ системалари шу қадар адолатсизки, кишини танг қолдиради», — дейилади адолатли солиқ учун курашувчи гражданлар ташкилотининг докладида. Ушбу ташкилотнинг ҳисоб-китобларига қараганда, масалан, Айова штатида 20 процент қашшоқ аҳоли мол-мулк солиғига, штатда белгиланган бавосита ва даромад солиғига ўз даромадининг 11 процентини тўлайди, бой-бадавлат одамларнинг 0,7 проценти эса ўз даромадларининг фақат 5,4 процентини солиқ сифатида тўлайдилар. Пенсильванияда бу кўрсаткич тегишли тарзда 15,4 ва 6,8 процентга, Индианада 11 ва 3,9 процентга баробардир ва ҳоказо. Бавосита солиқларни энг адолатсиз солиқлар, деб аташ керак бўлади. Шунга кўра, штатга боғлиқ ҳолда харидининг барчаси ёки анчагина қисми учун бавосита солиқлар тўланади. Шаҳарлар, округларнинг маҳаллий маъмурлари ҳам ўзларининг бавосита солиқларини таъсис қилишлари мумкин. Оқибатда бундай солиқлар товар қийматининг 1 процентидан 10 процентгача қисмини ташкил этиши мумкин. «Бу солиқлар центлардан ташкил топади. Бойлар ҳам, камбағаллар ҳам, хуллас ҳамма бирор-бир нарса сотиб олганида бавосита солиқ тўлашади. Ана шу центлар йиғилганидан кейин шу нарса маълум бўладики, камбағаллар ва даромади ўртача бўлган оилалар ўз даромадларидан бойларга нисбатан анча кўп миқдорда солиқ тўлашар экан», — дейилади адолатли солиқ учун курашувчи гражданлар ташкилотининг бошқа бир докладида.

Биз юқорида Америкадаги солиқ тўловчининг «Қора куни» ҳақида гапириб ўтган эдик. Аммо солиқлар фонди жамоат ташкилотининг фикрича, ёруғ кун ҳам бор экан, тўғри, бу кун сезилмай ўтиб кетади. Бу шундай кунки, бу кунга келиб ўртача американлик шартли тарзда федерал ғазна, ўз штатининг ғазнаси ва маҳаллий ҳокимият органлари ғазнаси учун ишламайдиган бўлади. Фонднинг ҳисоб-китобларига кўра, бу йил ўртача американлик 124 тўла иш куни мобайнида солиқдан қутулди. Агар дам олиш ва байрам кунларини чиқариб ташлайдиган бўлсак, «солиқдан озод бўлган кунлар» 27 июндан бошланди.

Олег ПОЛЯКОВСКИЙ,
ТАСС мухбири.
Вашингтон.

Нью-Йорк. Американинг ана шу энг йирик шаҳрида жамоатчиликнинг намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари Вашингтоннинг Сальвадордаги реакцион тузумни қўллаб-қувватлаётганига қарши кескин норозилик изҳор этишди (суратда).

Эслатиб ўтамиз, сўнгги саккиз йил мобайнида АҚШнинг Сальвадорга молиявий ва иқтисодий ёрдами ҳажми уч миллиард доллардан ҳам ошиб кетди. Шунга қарамай, ана шу Марказий Америка мамлакатида аҳвол ўнгланиш ўрнига ёмонлашиб борди, ватанпарвар кучлар билан армия ўртасида кураш кенгайди, «ажал эскадронлари» бебошлиги авж олди, уларнинг қўлида минглаб одамлар ҳалок бўлди.

С. Бабич (ТАСС) сурати.

Читада Бутуниттифоқ раҳм-шафқат фондининг область бўлими ташкил этилди. Мазкур фонд ҳузурида кооперативлар ташкил этилмоқда. Кооперативлар фаолияти ёрдамга муҳтож кишилар учун маблағ топиш имконини беради. Катта фойда кўрувчи кооперативларнинг даромади давлатдан ёрдам пули олаётган корхоналарга ҳам катта мадад бўлади, деб тахмин қилинмоқда.

СУРАТДА: студент Светлана Чулкова ўз қарамоғидаги Клавдия Тимофеевна Ковтунова билан. Ёлғиз кишиларга баъзан биргина меҳрибон сўз бошқа барча нарсалардан афзал бўлади.

Жонажон Ватан бўйлаб

Белоруссия ССР. «Белэнергострой» трести қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарилишини таъминлаш учун маҳаллий хўжаликлар билан узоқ муддатли шартнома тузди. Трест хўжаликларда ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектларни бунёд этиш, хўжаликлар эса ўз навбатида «Белэнергострой» ходимларини гўшт ва гўштли маҳсулотлар билан таъминлаш мажбуриятини олдилар. Аммо бу билан чекланилгани йўқ. Томонлар ўзаро муносабатларнинг кўриниши сифатида акционерлик жамиятини сайладилар.

СУРАТДА: «Белэнергострой» «Верасень» агрофирмасида иссиқхона қурмоқда.

ТАСС суратлари.

Реклама ва эълонлар

Ошхона кўрки

Ошхона ҳар бир хонадоннинг энг файзли хонаси десак, янглишмасак керак. Эрта билан ва оқшом пайтлари биз кўпинча шу ерда йиғиламиз, чойхўрлик қиламиз, тор доирада суҳбатлар уюштирамиз. Шундай экан, ошхона жиҳозларига, ундаги идишларга алоҳида эътибор бериш керак.

Ҳамма ўз ошхонасини биргина ўзига хос услубда жиҳозлаши мумкин. Бунда сопол буюмлар — лаганлар, чойнак-пиёлалар — миллий ўзбек ашёлари муҳим роль ўйнайди.

Сизларни «Ташхозторг»нинг 25/4-магазинига таклиф қиламиз. Бу ерда турли-туман сопол буюмлар: кўзалар, лаганлар, гулдонлар, пиёлалар, нон солинадиган идишлар, чойнаклар, тувакчалар бор.

Магазин адреси: Навоий кўчаси (савдо расталари).

Иш вақти — соат 10 дан 20.00 гача, дам олиш куни — душанба.

Транспорт: 7, 8, 11-трамвайларнинг, 8, 14-троллейбусларнинг, 36, 65, 91-автобусларнинг «Пахтакор» бекати, метронинг «Пахтакор» станцияси.

«ТАШХОЗТОРГ».

ҚИШ ҒАМИНИ КЎРИНГ!

Ёз мавсуми айни авжида. Аммо уйи печь билан иситиладиган Тошкент аҳолиси ҳозирдан қиш ғамини ўйлаяпти.

УЛАР ОЛДИНДАН БУЮРТМА БЕРИБ, КЎМИР ХАРИД ҚИЛИШЛАРИ МУМКИН. «ТАШТОПЛЕССТРОЙТОРГ»НИНГ ҚУЙИДАГИ ЁНИЛҒИ ОМБОРЛАРИ КЎМИРНИ УЙИНГИЗГА ЭЛТИБ БЕРАДИ:

1-ёнилғи омбори — Ипподром кўчаси, 2-проезд, телефон: 91-39-85;
2-ёнилғи омбори — Уста Ширин кўчаси, 136-уй, телефон: 48-25-62;
3-ёнилғи омбори — Сергели массиви, саноат зонаси, телефон: 58-96-38.

«ТАШТОПЛЕССТРОЙТОРГ».

Бўш шиша идишларни магазинга қайтаринг

Ўзингиз учун қулай қабул пунктини излаб овора бўлмаслигингиз учун, вақтингизни тежаш учун биз

РАЙОНЛАРДАГИ БЎШ ШИША ИДИШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИГАН ИХТИСОСЛАШГАН ПУНКТЛАР АДРЕСИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАМИЗ.

Мазкур пунктларда ҳар қандай бўш шиша идишлар чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Бундан ташқари чанқовбосди ичимликлардан, сутли маҳсулотлардан бўшаган шиша идишларни шиша идишдаги маҳсулотлар билан савдо қилувчи барча озиқ-овқат магазинлари қабул қилади.

Бугун сизга Киров район озиқ-овқат савдоси идорасининг магазинларига қарашли ихтисослашган бўш шиша идишларни қабул қилиш пунктларининг адресларини маълум қиламиз:

6-магазин — Юнусобод массиви, 13-квартал, 49-уй — иш вақти соат 9 дан 20 гача, танаффус соат 13 дан 14 гача, дам олиш кунисиз ишлайди;
9-магазин — Чимкент тракти — иш вақти юқоридагидек;
12-магазин — Юнусобод массиви, 5-квартал, 1-уй — иш вақти юқоридагидек;
14-магазин — Краснопресненская кўчаси, 37 — иш вақти соат 9 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кунисиз ишлайди;
17-магазин — «Чермет» заводи — иш вақти юқоридагидек;
19-магазин — Юнусобод бозорининг филиали — иш вақти юқоридагидек;
24-магазин — Юнусобод массиви, 17-квартал, 25-уй — иш вақти соат 9 дан 21 гача, танаффус соат 13 дан 14 гача, дам олиш кунисиз;
26-магазин — Юнусобод массиви, 15-квартал, 42-уй — иш вақти соат 9 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кунисиз;
29-магазин — Юнусобод массиви, 15-квартал, 12-уй — иш вақти юқоридагидек;
30-магазин — Юнусобод массиви, 12-квартал, 29-уй — иш вақти юқоридагидек;
32-магазин — Юнусобод бозори — иш вақти юқоридагидек;
36-магазин — Гвардейская кўчаси, 1 — иш вақти юқоридагидек;
38-магазин — Юнусобод массиви, 4-квартал — иш вақти юқоридагидек;
39-магазин — Марказ-5, «Ширин» кафеси — иш вақти соат 9 дан 21 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кунисиз;
44-магазин — Юнусобод массиви, 7-квартал (51-автобус ҳалқаси) — иш вақти соат 9 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кунисиз;
50 (Универсам) магазин — Юнусобод массиви, А. Дониш кўчаси — иш вақти соат 9 дан 21 гача, танаффус соат 13 дан 14 гача, дам олиш кунисиз;
59-магазин — Марказ-4, 20-уй — иш вақти соат 9 дан 20 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш кунисиз;
62-магазин — Юнусобод массиви, 6-квартал — иш вақти юқоридагидек.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ, КИРОВ РАЙОН ОЗИҚ-ОВҚАТ САВДОСИ ИДОРАСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Жасоратнома

Ўғлонлар

БУ ХОНАДОНГА келишга анчагача журъат топмадим. Нима деб бораман? Тирналган дилларнинг ярасини янгилашдан фойда борми? Бир-икки кўйлакни ортиқ йиртган журналистга айтдим: боролмаяпман, «Боринг, — деди у. — Ўн гулидан бир гули очилмай хазон бўлган йигит хотираси ҳаққи-ҳурмати боринг. Уларнинг кўрсатган жасоратини халққа етказиш, ушалмаган орзуларини айтиш, номини абадийлаштириш бизнинг бурчимиз эмасми?»

...Кучли ҳаяжон ила қўнғироқ тугмасини босаман. Остонада йигирма икки, йигирма уч ёшлардаги йигит кўринади. Акаси. Аста ичкарига бошлайди. Ўзбекона ҳол-аҳвол сўрашиш. Нега келганимни сўрамади. Билди чоғи, дейман ичимда. Бир пиёла чойни жимгина ичдик. Ниҳоят, Зиёдулла бошини кўтарди:

— Укам хотираси ҳурмати келибсиз, раҳмат, — армон билан гапирди у. — Начора, тақдир экан, ёш кетди. Забихилла армияга кетаётганида мен хизматда эдим. Укам билан хайрлаша олмадим. Бу ҳам бир армон бўлиб қолди. Бир йилгача «Монголияда хизмат қиляпман», — деб хат ёзди. Афғонистонда эканлигини уйдагилардан яширди.

Мамлакат ая ёнимизга келиб ўтирди. Онаизорнинг кўзларидан ёш қуйилади. Аяга нима деб таскин беришни билмайман. Бунга лойиқ ҳеч бир сўз бормикин дунёда?

Дилбанди ҳақида ғамгин гап бошлайди:

— Бир йил ўтгач, ўғлимнинг хизмат қиладиган жойидан учта ўртоғи келди. Отпускага келишган экан. Забихилланинг Афғонистонда хизмат қилаётганини улардан билдим. Йиғладим. «Хафа бўлманг, холажон, — дейишди. — Ўғлингиз соғ-саломат, келишига оз қолди».

Болам ҳовлига бир туп лимон эканди. Шу йили 3-4 та ҳосил қилди. Лимонларини дўстларидан бериб юбордим. Ўзи эккан дарахтининг ҳосилидан оғзи тегсин дедим. Хат келди «Ўртоқларим билан баҳам кўрдим» деб ёзибди. Хатни канда қилмасди. Мана ўшалардан бири.

«Ассалому алайкум, меҳрибон онажон! Соғ-саломат юрибсизми? Уйдагилар тинчми? Мастура синглимга ёзган хатимни олдингларми? Мендан сўрасангиз, раҳмат. Қийинчиликлар йўқ. Мана хизмат ҳам охирлаб қолди. Насиб этса тез кунларда дийдор кўришамиз. Мендан барчага салом айтинг.

Ўғлингиз Забихилла.

11 ОКТЯБРЬ 1987 ЙИЛ».

Забихилла шу хатни ёзгандан кейин, 14 кун ўтгач мудҳиш воқеа юз берди...

Улар ҳарбий машинада навбатчиликка кетаётганда тоғ орасидан тўсатдан душманнинг портловчи снарядлари жаладай ёғилди. Кичик сержант Забихилла Исмоилов қаттиқ яраланди. Зудлик билан уни госпиталга жўнатишди. Афсуски, йўлда жон берди. Шоир айтганидай, гулдай яшнаб кетган йигит Ватанига қақшаб қайтди, сўлиб қайтди. Жигарларининг бағрини тилиб қайтди.

...Воқеани эшитиб ўтирибману, бошимни кўтара олмайман. Лекин онаизорнинг аҳволини ҳис этаман. Она ноласига қайси юрак дош берган? Ана Забихилланинг ёзган хатлари, ўлимидан кейин берилган Қизил Юлдуз ордени, Тошкент политехника институтидан берилган имтиҳон дафтарчаси ва студентлик билети. Энди бу нарсалар унга ҳеч қачон керак эмас. Шуларни ўйлаб эзиламан.

У инженер бўлмоқчи эди. Орзулари мўл эди. Уруш йўл қўймади.

Забихиллани Форобий қабристонига дафн этишди. Қабрга ўрнатилган мармартошга ўйиб ёзилган рақамлар кишини оғир хаёлларга толдиради: «1967—1987». Йигирма йиллик умрида у нимани кўрди? Қайси бир орзусига етди? Ниятлари кўп эди, етолмади.

Ундан фақат кўрсатган жасорати-ю, номи қолди. Дарвоқе, номини абадийлаштириш ҳақида икки оғиз сўз. Кичик сержант Забихилла Исмоиловнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида ўзи вояга етган кўчани номи билан аталишини сўраб Октябрь район Совети ижроия комитетига мурожаат қилинган эди. У ердагилар жавобни бир ҳафтадан кейин айтамиз дейишди. Кейин шундай жавоб келди:

«Афғонистонда ҳалок бўлган биргина Забихилла Исмоилов эмас, уларнинг ҳаммасига кўча номини беравермаймиз. Қолаверса, у қаҳрамон ҳам эмас экан».

Ана сизга инсон хотирасига, ёш жонини қурбон қилганларга ҳурмат, эътибор!..

Забихилла ўқиган Ғ. Ғулом номидаги 169-ўрта мактабда ҳам бўлдик. Бу ерда Хотира бурчаги ташкил этилибди. Унда Забихилланинг мармардан ишланган қиёфаси, мактабда ўқиган йилларини ҳикоя қилувчи лавҳалар жой олган. Пойида эса мактаб ўқувчилари етиштирган гуллар очилиб ётибди. Бурчакни ташкил этишда собиқ синфдошлари ҳам ёрдам беришибди. Раҳмат уларга!

— Мактабимизда 3-«Б» синф пионерлар отрядини Забихилла Исмоилов номига қўйдик. Унинг синглиси Мастура ҳам шу синфда ўқийди, — дейди мактаб илмий бўлим мудири Муқаддас Ҳакимова. — Ақлли, одобли эди. Ҳалок бўлганини эсласам титраб кетаман.

Ҳа, у энди сира қайтиб келмайди. Шоир Муҳаммад Юсуф ёзганидек:

Алпомишдай келбатидан
гапирмай,
Ўн саккиз ёшга ҳам кириб
ё кирмай,
Ўн гулидан бир гули ҳам
очилмай,
Умри хазон бўлиб кетган
ўғлонлар.

Уй эгалари билан хайрлашиб кўчага чиқдим. Дарвоза олдидаги буралиб кўкка бўй чўзган жийда дарахти эътиборимни тортди. Шу дарахт ҳам Забихилладан бир хотира бўлиб қолди. Болалиги шунда ўтган унинг. Назаримда у ҳам аза тутаётгандек. Кексаларнинг гапини эсладим: «Дарахт ҳам йиғлайди, болам».

Унинг номи абадий қолиши керак. Вақти келиб ёш авлод ва уларнинг фарзандлари афғонда шаҳид бўлган йигитларнинг кимлигини билсинлар. Шаҳидларнинг руҳини шод этиш ҳар биримизнинг бурчимиз.

Абдурасул ЖУМАҚУЛОВ,
ТошДУ талабаси.

Маданий комплекс: *таъсир доираси*

БАЖАРИЛМАГАН ВАЪДАЛАР

Одамлар орасида ваъда қилинган нарсани одатда уч йилгача кутишади, деган нақл бор. Т. Содиқов номли Тошкент шаҳар маданият уйи ходимлари бу сўзларнинг ўзига ҳам, нақлга ҳам ишонмайдиган бўлиб қолишди. Улар ваъданинг бажарилишини уч йил эмас, ўн тўрт йилдан бери кутишяпти. Яна қанча кутишади, буёғи бизга қоронғу.

Келинг, ҳаммасини бир бошдан айтиб берайлик: 1975 йилда шаҳар маданият уйининг эски биноси ўрнида автомобиль йўллари институтининг янги биносини қуришга қарор қилинди. Эски бино бузиладиган бўлди, маданият уйи эса Ленин районидаги 93-мактабнинг эски биносига «вақтинча» кўчирилди. Маданият уйи ходимлари хотиржам эдилар. — Тошкент шаҳар ижроия комитети икки йил давомида янги бино қуриб беришни ваъда қилганди. Вақт ўтиб борар, лекин ваъдалар қоғозда қандай ёзилган бўлса, шундайлигича қолиб кетмоқда эди. Маданият уйи раҳбарияти шаҳар маъмурларига неча марталаб мурожаат этишди. Маъмурлар яна ваъдалар беришди. Режалаштирилган бино қурилиши қоғозда ҳали у районга, ҳали бу районга ўтказилди. Айтганча, ана шу бино қурилиши мўлжалланган жойларнинг бирида ҳозир Ленин район партия комитетининг биноси қад кўтарган.

Шаҳар маданият уйига кирган кишининг юраги орқасига тортиб кетади. У мослашмаган, файзсиз, деворлари шўралаб кетган, пештоқлари нураётган бинода бир амаллаб кун кечирмоқда. Ремонт учун муттасил равишда пул ажратилади. Ажратилган пуллар кўпинча бекордан-бекорга совриллаверади. Бино шу даражада эскиб, яроқсиз ҳолга келганки, ремонтдан сўнг бир неча ой ўтгач яна заҳ босиб, шўралаб кетаверади. Қоронғи йўлаклар, казармани эслатадиган хоналар маданият ўчоғининг ташландиқ аҳволга келганлигидан дарак беради.

— Тўгаракларга хоналар етишмайди, — дейди шаҳар маданият уйи директори лавозимини бажарувчи Л. Григорьянц. — Янги техникавий тўгараклар, театр студияси очишни хоҳлардик. Лекин уларни қаерга жойлаштирамиз? Залимиз ҳам йўқ. Бўлганида дам олиш кечалари ўтказардик, концертлар қўярдик. Фаолиятимиз ҳам кенгайган, даромадимиз ҳам кўпайган бўлур эди. Илгари дискотека бизга анча ёрдам берарди. У ёз ойлари боғларда хизмат қилиб, фойда келтирарди. Энди боғларнинг ўзи хўжалик ҳисобига ўтиб олишган. Уларга ўз коллективларига эга бўлиш фойдали. Шундай қилиб даромаднинг бу моддасини ҳам йўқотдик. Тўловли хизматлар планини 88 минг сўм қилиб белгилашган, лекин уни қисқартиришмади.

Молиявий аҳволимиз ниҳоятда оғирлиги сабабли янги-янги йўлларни қидиришга мажбур этди. Маданият уйи кооперативлар билан шартнома тузди. Улардан бири «Семурғ» кооперативи қўғирчоқлар тайёрлайди. Унинг маҳсулотлари ярим йил ўтмасданоқ Фарғона ва Гулистон шаҳарлари, Андижон ва Тошкент областларида машҳур бўлиб кетди. Бошқа бир «Октава» кооперативи музика аппаратларини прокатга бериш билан шуғулланади.

Бундай ҳамкорлик икки томонлама фойда келтирмоқда. Биринчидан, маданият уйи бинони ижарага берганлиги учун ҳақ олади, бу эса унинг озгина бюджетига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади. Иккинчидан, кооперативлар бадиий ҳаваскорлик коллективларига аппаратлар билан ёрдам беришади, сайёр концертларда қатнашувчи профессионал артистлар ва коллективлар билан шартномалар тузади. Музика асбобларини ремонт қиладиган мутахассисни шартнома асосида ишлашга таклиф этишди. Натижада йилига минг сўмга яқин қўшимча даромад олинмоқда. Музика асбобларини созловчи мутахассис ҳам шартнома асосида ишлайди. Музика студиялари кўп фойда келтирмоқда. Студияларда катталар ҳам, болалар ҳам мириқиб шуғулланишади.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари ҳам янгича ишлай бошладилар. Ҳаваскорлик опера театри ҳузурида хўжалик ҳисобидаги вокал студияси очилди. Классик қўшиқлар ижроси асосларини эгаллашни, айни вақтда сольфеджио ҳамда музика адабиётидан дарс олишни хоҳлаганлар кўп экан. «Ёшлик» татар-бошқирд халқ қўшиқлари ва рақслари ансамбли ҳам шартнома асосида ишлашга ўтди. Ишларнинг янгича олиб борилиши коллективнинг кийим-кечаклар ва реквизитлар муаммосини ҳал этишга кўп жиҳатдан ёрдам бермоқда.

— Ҳатто шундай шароитда ҳам ишларни яхшилаш учун барча чораларни кўрмоқдамиз, — дея сўзида давом этди Л. Григорьянц ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда. — Лекин бундай шижоат билан узоқ ишлашимизга кўзим етмайди. Шаҳар маъмурлари бизга аниқ-равшан ёрдам беришлари керак. Ҳозир ҳаваскорлик уюшмалари, қизиқишлар бўйича клублар очиш зарур. Уларга одамлар оилалари билан келишиб, мулоқот қилишадиган, дам олишадиган бўлиши лозим. Лекин бизнинг тўкилай-тўкилай деб турган биномизда қандай қилиб дам олиш мумкин?

Қарабсизки, муаммо кетидан муаммо пайдо бўлмоқда. Уларнинг баъзиларини маданий-маърифий муассаса ходимлари бир даража бартараф этишаётгани хайрли бўляпти. Лекин давлат муассасалари ҳал этиши керак бўлган масалаларга келганда эса, уларнинг чин сўзи билан кифояланиб қолинмоқда. Афсуски, чин сўзлар, ваъдалар кўпинча амалга ошмайди, амалий ишлар билан тасдиқланмайди. Шундай қилиб десангиз, маданият уйи яна бир муддат, эҳтимол бир неча йиллар давомида ваъдалар бажарилишини кутар. Шояд Тошкент шаҳар ижроия комитетида ўз ваъдаларини эслаб қолишса...

Китоб жавонингизга

Тил ўрганувчилар учун

Тошкентдаги «Ўқитувчи» нашриёти чиқарган русча-ўзбекча қисқа луғат мактаблар, билим юртларининг ўқувчиларига, олий мактабларнинг талабаларига мўлжалланган. Луғат рус тилида бадиий, илмий-оммабоп адабиётларни ўрганишга кўмаклашади. Китобда изоҳли луғат элементлари ҳам бор. Кўпгина ижтимоий-сиёсий, фалсафий, илмий-техникавий терминлар ўзбек тилида тушунтирилган. Луғат — 100 минг нусхада босилди.

— Кейинги вақтларда справочник ва луғатларга қизиқиш айниқса кучайди, — дейди нашриёт директори А. Мирзаев. — Ўтган икки йил мобайнидагина қарийб ўттиз номда ана шундай адабиёт чоп этилди. Улар хилма-хил йўналишларда — ижтимоий, табиий, техникавий ва бошқа фанларга таааллуқлидир. Ҳам икки тилдаги, ҳам бир тилдаги изоҳли, терминологик ва тематик луғатлар нашр этилмоқда. Ўқувчиларга, студентларга, китобхонлар кенг доирасига она тилида ёрдамчи адабиёт бериш зарурати ана шундай нашрларни тақозо этмоқда. Нашр этилган шундай адабиётлардан психология терминлари русча-ўзбекча изоҳли луғати, математикадан русча-ўзбекча луғат, синонимлар луғати ва бошқа қўлланмалар китобхонлар диққатига сазовор бўлди. Уларга талаб ҳамон қондирилганича йўқ. Шунинг учун ҳам илгари чиқарилган адабиётлар нашрини кенгайтириш билан бирга ўзбекча-қозоқча, ўзбекча-тожикча, қирғизча-ўзбекча луғатлар ва сўзлашув китобларини тайёрлашга киришишни мўлжаллаяпмиз.

Ҳозир ўзбекча-русча сўзлашув китоби, терминлар луғати ва фан айрим тармоқларига доир справочниклар, ўзбек тилини мустақил ўрганиш учун қўлланма нашрга тайёрланмоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

ДЕНГИЗНИ ОРЗУ ҚИЛИБ

Ўзбекистон ССР ДОСААФининг Тошкент денгизчилар мактаби ҳузуридаги «Ёш денгизчи» клубида шуғулланиш хоҳиши бўлганларнинг сон-саноғи йўқ. Уларнинг орасида қизлар ҳам бор. Уларга ҳам рад жавоби берилмайди. Аммо интизомга бардош бериш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

Жиддий шуғулланишга тўғри келади. Уч йил мобайнида, бешинчи синфдан еттинчи синфгача болалар денгизчилик «алифбеси»ни ўрганадилар: жисмоний чиниқадилар, байроқча билан гаплашиш сирларини, эшкак эшиш, елкан остида юриш, тугун боғлашни ўрганадилар, медицина-санитария кўникмаларини ҳосил қиладилар.

СУРАТДА: бўлажак денгизчилар соҳилга чиқишяпти.

А. Рисқиев (ЎзТАГ) сурати.

Сўранг, жавоб берамиз

С. ҚОСИМОВА: Мен 1939 йили Солиҳ Ғойипов билан турмуш қурдим. 1940 йили қиз кўрдик. Турмуш ўртоғим 1941 йили Совет Армияси сафига чақирилди. Унинг Армияда бедарак йўқолгани ҳақида хат олганман. Бироқ у киши билан никоҳимизни ЗАГС рўйхатидан ўтказган эмасмиз. Мен боқувчисидан ажраганлар қатори қоидада белгиланган имтиёздан фойдаланишим мумкинми!

Жавоб: Ҳа, мумкин. Бироқ бунинг учун сиз Улуғ Ватан урушида бедарак йўқолган турмуш ўртоғингиз билан эр-хотин сифатида яшаганлигингиз фактини тасдиқлаш учун ўзингиз истиқомат қилаётган халқ судига ариза билан мурожаат қилишингиз лозим.

Аризага болаларингизнинг туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномасининг нусхаси, бирга яшаётганлигингизни тасдиқловчи 2—3 гувоҳ кўрсатмаси, ҳарбий бўлимдан келган хат ва 30 тийинлик давлат пошлинаси маркасини илова қилишингиз керак.

Суд сиз келтирган сабабларни инобатга олиб Ўзбекистон ССР гражданлик процессуал кодексининг 274-моддасига асосан турмуш ўртоғингиз билан бирга яшаганингиз ва унинг қарамоғида бўлганингиз факти тасдиқланганлиги ҳақида ҳал қилувчи қарор чиқариши мумкин.

Б. СОАТОВА: Мен Тошкентдаги олий ўқув юртларининг бирини тугатиб, турмушга чиққанлигим муносабати билан шу ерда ишда қолдим. Ҳозир ёш мутахассис ҳисобланаман. Айтингчи, ёш мутахассис сифатида турар жой навбатсиз бериладими!

Жавоб: Аспирантура, клиник ординатура, олий ва ўрта махсус ҳунар-техника ва бошқа ўқув юртларини тамомлаган ҳамда тақсимот йўли билан ишга юборилган мутахассисларга Ўзбекистон ССР уй-жой кодексининг 44-моддасига биноан турар жой навбатсиз берилади. Сиз келтирган мисолга кўра ёш мутахассис ушбу шаҳарда ишда қолдирилгани (бошқа жойга ишга юборилмагани учун) сабабли у уй-жой билан умумий қоидага асосан таъминланади.

С. СОБИТОВА: Тошкентдаги маҳаллаларнинг биридан ҳовли-жой сотиб олганимизга 3 йил бўлди. Ҳовлида 4 оила истиқомат қилади. Оиламиз уй-жой шароитини яхшилаш учун ижроия комитетига мурожаат қилсак, яқинда кўчиб келган экансиз, рўйхатга ололмаймиз, дейишди. Шу тўғрими!

Жавоб: Ҳа, тўғри. Турар жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлганларнинг ҳисобига Тошкент шаҳрида камида 5 йил, республика (АССР), областга бўйсинувчи шаҳарларда камида 3 йил, бошқа шаҳарлар ва аҳоли пунктларида камида бир йил доимий яшаётган ва пропискада бўлган кишилар (геология қидирув ташкилотлари ва бошқа қонунда кўрсатилган ташкилотлар ходимлари бундан истисно) олинади.

А. ҲАСАНОВ,
ҳуқуқшунос.

Реклама ва эълонлар

Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бош бошқармасининг

«Ёшлик» мактаб-магазини

контролёр-кассирлар тайёрловчи

6 ОЙЛИК

ва озиқ-овқат товарлари билан савдо қилувчи кичик сотувчилар тайёрловчи

4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларга 8—10 синф маълумотидаги, Тошкент шаҳрида пропискада турувчи 16 дан 30 ёшгача бўлган қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Айни бир вақтда ўқувчилар кечки мактабда, савдо техникумида ўқишни давом эттиришлари мумкин.

Мактаб-магазинни тамомлаганларга йирик магазинларда ишлаш ва имтиёзли шартлар билан совет савдоси техникумининг кечки бўлимига ўқишга киришлари учун йўлланмалар берилади.

ЎҚИШ РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 16-трамвайлар билан борилади).

Справкалар учун телефон — 55-75-15.

Ўзбекистон ССР Госстройи «Узстройконструкция» территориал бирлашмасининг

ТОШКЕНТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ

металл конструкцияларни йиғиш бўйича юқори малакали слесарлар бригадирлари ва звено бошлиқлари лавозимларига

КОНКУРСЛИ АСОСДА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 4 АВГУСТГАЧА

Конкурс асосида ишга қабул қилинганлар 3 йил мобайнида квартиралар ва бошқа имтиёзлар билан таъминланадилар.

Иш шароитлари ҳақида маълумотларни қуйидаги адресда жойлашган кадрлар бўлимидан олиш мумкин: 700025, Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 47-уй. Телефон — 55-03-65.

«Средазэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг

ЭНЕРГЕТИКА БЎЙИЧА МАХСУС ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК ВА ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ

КОНКУРС АСОСИДА

комплекс лойиҳалаштириш бўлинмаси билан бирга техник қайта қуролланиш бўлимининг бошлиғи вазифасига

САЙЛОВ ЎТКАЗАДИ

Конкурсда махсус олий маълумотли, камида 5 йил амалий иш тажрибасига эга бўлган, ишлаб чиқаришни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш лойиҳаларини амалга оширишда энергетика комплекслари қурилишларини лойиҳалаштириш бўйича ишлаб чиқариш хусусиятларини яхши билувчи кишилар қатнаша оладилар.

Ҳужжатларни топшириш муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Бизнинг адрес: 700105, Тошкент шаҳри, Манжара кўчаси, 135-уй. Телефонлар: 91-59-81, 91-34-52.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИГА:

токарлар, фрезерчилар, қолипловчилар, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторлари, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг созловчилари, йиғувчи-слесарлар, асбобсоз слесарлар, сирловчилар, прессловчилар, электрончи-инженерлар, юқорида санаб ўтилган касблар бўйича 10-синф маълумотига эга бўлган шогирдлар.

ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИ САВДО БОШҚАРМАСИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-МАИШИЙ ХИЗМАТ КОМБИНАТИГА:

бичиқчилар, тикувчи усталар, сартарошлар, фотографлар.

Таштстройтранс» транспорт ишлаб чиқариш бирлашмасининг

5-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИГА:

«МАЗ-504», «КАЗ-608», «ЗИЛ-130» юк автомобилларида ишлаш учун автомобиль ҳайдовчилар «Е» категориядаги)

«ТАШГОРСТРОЙ» «Отделстрой» трестининг

48-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

бўёқчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, мозаикачилар, кошинкорлар.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН РАЙПРОДТОРГИГА:

компрессор цехининг бошлиғи, компрессор машинистлари, сотувчилар, кассир-контролёрлар.

«Ташгорстрой» 1-Тошкент уйсозлик комбинатининг

21-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

электр пайвандчилар, монтажчилар, бетончилар, сувоқчилар, қурувчи-слесарлар, электриклар.

СПРАВКАЛАР ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ МАРКАЗИ — Космонавтлар проспекти, 6-уй.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Фарҳод кўчаси, 21-уй.

КУЙБИШЕВ РАЙОН БЎЛИМИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

КИРОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Энгельс кўчаси, 48-уй.

ЛЕНИН РАЙОН БЎЛИМИ — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.

ОКТЯБРЬ РАЙОН БЎЛИМИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

СЕРГЕЛИ РАЙОН БЎЛИМИ — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

ҲАМЗА РАЙОН БЎЛИМИ — Ҳасанова кўчаси, 10-уй.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН БЎЛИМИ — Чилонзор массиви, 2-квартал, 3-уй.

ФРУНЗЕ РАЙОН БЎЛИМИ — Шота Руставели кўчаси, 87-уй.

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ

Мутахассислар тайёрланмоқда

Мазкур ўқув йилида Тошкент Давлат жисмоний тарбия институтининг сиртқи факультетини 250 нафар киши битириб чиқди. Ўқитувчи ва тренер мутахассислиги бўйича диплом олган бу ёшлар ишлаш учун республикамизнинг турли бурчакларига жўнаб кетдилар.

Ҳозирги кунда факультетни битирганлар нафақат республикамиз, балки унинг ташқарисида ҳам меҳнат қилишаяпти. Улар орасида спорт турлари бўйича жаҳон, Европа ва Олимпиада ўйинлари чемпионлари бор. Кўпчилиги факультет билан яқиндан алоқа ўрнатишган.

СУРАТДА: Жўрабек Юсупов (чапдан) ва Саид Руми олий ўқув юртига қабул қилинганда медицина фанлари номзоди эдилар. Улар талабалик йиллари ва устоз Роза Абдуллаевнани ҳеч қачон унутмайдилар.

А. Рисқиев сурати. (ЎзТАГ).

Ташаббус

Ғолибни пул мукофоти кутади

Мен ёшлигимдан жисмоний тарбия ва спортга қизиқаман. «Старт» ва «Асбобсоз» спорт комплексларига тенгқурларим билан бориб стол теннисни, шахмат-шашка ўйнаган пайтларим ҳеч ёдимдан чиқмайди. Кўп йиллар саломатлик группасига ҳам қатнашганман. Айниқса, волейболга ихлос қўйиб, унинг сир-асрорларини пухта эгаллаб олдим.

Ҳозир 59 ёшда бўлишимга қарамай, ҳамон тетикман. Бўш вақтимда «Старт»да ёки хонадонимиздаги майдончада волейбол ўйнайман. Маҳалламиздаги ёшлар, шунингдек ўғлим Игорь ҳам спортнинг бу турига қизиқиб қолишди. Оқшом тушди дегунча Эркин Обидов, Гена Чуватов ва бошқа қўшнилар бизникига йиғилишади. Шуниси қизиқки, якка тартибда ёки командага бирлашиб ўйнаганимизда доим ғолиб чиқаман. Ҳатто шу соҳада тренер бўлиб ишлаётган тенгдошларим билан куч синашиб кўрдим. Улар ҳам кўпинча ютқазиб қўйишади. Шаҳарда менинг ёшимдаги кучли спортчилар борми, ўзи? Ана шуни аниқлаш мақсадида волейбол турнири ташкил этишга қарор қилдим. Шарти шуки, унда қатнашиш истагини билдирганлар мендан ёш бўлмасликлари зарур. Учрашувлар якка тартибда ёки команда бўлиб ўтказилиши мумкин. Турнир ғолиби ўз жамғармамдан 1000 сўм пул мукофоти берилади.

Менинг бу ташаббусим шаҳримизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга қўшилган ҳисса бўлади, деб ўйлайман.

Спартак БОРОДАЙКИН,
Тошкент шаҳар санэпидстанциясининг шофёри.

ЁТОҚХОНАЛАР БИРИНЧИЛИГИ

«ТЎҚИМАЧИ» стадионида Фрунзе районидаги корхоналарга қарашли ётоқхоналар ўртасида спортнинг 6 тури бўйича мусобақа ташкил этилди. Бунда 200 нафар спортчи ўзаро баҳслашди.

Волейбол беллашувларида Тошкент тўқимачилик комбинатининг 10-ётоқхонаси қизлари ҳамда пойабзал фабрикаси эркаклар командаси ғалаба қозонишди. Стол теннис мусобақасида эса 11-ётоқхонадан А. Абилхаиров, 16-ётоқхонадан Г. Ражабоваларга омад кулиб боқди.

Турнирда арқонда тортишиш, мини-футбол, тош кўтариш, шашка бўйича ҳам ғолиблар аниқланди.

МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНИ

А. ЯНГУЗАРОВ бир неча йиллардан бери «Старт» спорт клубида ёшларга устозлик қилиб келяпти. Унинг қўлида таълим олган Игорь Угрюмов май ойида Львов шаҳрида ўтган СССР Бутуниттифоқ касаба союзлари кўнгилли жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг мусобақаларида қатнашиб, кубокни қўлга киритган эди.

Яқинда эса бу халқаро классдаги спорт мастери СССР биринчилигида «МВ-11» пистолетидан отиш бўйича 585 очко жамғариб, мамлакат чемпиони бўлди.

ШАШКАЧИЛАР БАҲСИ

ТЕЛЬМАН боғида Тошкент шаҳар Совети кўнгилли жисмоний тарбия ва спорт касаба союзлари жамияти рус ва халқаро шашка турнири уюштирган эди. 30 спортчи иштирок этган беллашувлар ниҳоясига етди.

Халқаро шашка тахтасида дона сурган спорт мастери В. Дорогкупля биринчи ўринни эгаллади. Ишқибозлар, шунингдек рус шашкаси бўйича зафар қучган 28-қурилиш бошқармасининг ишчиси Ш. Ҳасановни ҳам олқишладилар.

Бу икки спортчи область ва республика миқёсидаги турнирларда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритишди.

Шодижон РАЖАБОВ.

Шахмат оламида

ЧАРЛИ ЧАПЛИННИНГ ДЎСТИ

Оламга донғи кетган киноактёр ва режиссёр Чарли Чаплин ўша даврнинг ноёб қобилият эгаси америкалик гроссмейстер С. Решевскийга шахмат сеансида ўйнаган партиясини ютқазиб қўйди. Чаплин шундан кейин бутун умр бўйи гроссмейстернинг ашаддий мухлиси бўлиб қолди. У ўзининг ҳар бир янги сценарийсига дастхат ёзиб, шахматчига мунтазам юбориб турди. Америкалик шахмат гроссмейстери эса «Самимий тилаклар учун Чаплиндан ниҳоятда миннатдорман. Лекин бу истаклар қисман амалга ошганидан афсусланаман», — дерди.

ИРОДА СИНОВИ

Швед епископи Олаус Магнус ўзининг «Шимолий халқлар тарихи» китобида (1555 й) шундай деб ёзади: «Маърифатпарвар готлар ва шведлар ўртасида шундай одат мавжуд эди. Ота қизининг турмушга чиқаришдан аввал унинг қўлини сўраган куёв билан бир неча шахмат партияси ўйнарди. Сабаби шундаки, айни шахмат баҳсларида инсон феъл-атвори, сержаҳллиги, ўзини-ўзи қўлга ола билиши, димоғдорлиги, эринчоқлиги, меҳнатсеварлиги, фикрлаш қобилияти, топқирлиги маълум бўлади»

МУШТАРИЙ МИННАТДОР БЎЛДИ, АММО...

Голландияда чиқадиган «Трау» газетасининг хабар беришича, янги йил кечаси навбатчилик қилган Ватикан хизматчиси бошлиқларидан ҳайфсан олди. Гап шундаки, у ўзига қўнғироқ қилган муштарийлардан бирига (Ғарбий Европанинг айрим мамлакатларида истиқомат этувчи католиклар бу телефон бўйича кеча-кундуз гаплашишлари мумкин) шахмат ўйнашни таклиф этди. Муштарий эса ўз навбатида буни бажонидил қабул қилди ва хизматчига катта миннатдорчилик билдирди.

УЗР СЎРАДИ

Араб шахматчиси Саид Бен Жубейр (655—714 йил) шахмат тахтасига қарамай ўйнашнинг устасигина эмас, балки олижаноб киши ҳам эди. Ўзини ҳакам қилиб сайлашганида у «мавжуд қонунлар адолатсиз бўлгани учун» бу ишдан бош тортди. Табиийки, унинг ҳаёти фожиали тугади. Халқ орасида Жубейр шу қадар машҳур эдики, ҳукмни ижро этгандан сўнг жаллод бунинг учун одамлардан узр сўради. У йиғилганларга бундай деди:

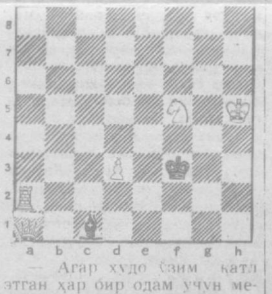

— Агар худо ўзим қатл этган ҳар бир одам учун мени бир ўлдирса, Жубейр учун жонимни камида етмиш марта олади.

Шахмат бўйича СССР спорт мастерлигига номзод Анвар ИНОҚОВ тайёрлаган.

Аҳоли турар жойларида

Ўзи бор-у, эгаси йўқ майдончалар

Пойтахт массивларида яшаётган болаларнинг бўш вақти қандай ўтмоқда? Бу масала ҳар доим долзарб бўлиб келган. Ҳозир ҳам шундайлигича қолаяпти.

Бундан икки йил илгари Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қарорига биноан турар жой бошқармаларидаги спорт инструктори штатлари хўжалик ҳисобидаги жисмоний тарбия ва спорт бирлашмасига ўтказилганди. Педагог-ташкилотчилар эса шаҳар халқ таълими Бош бошқармасига берилди. Шундан сўнг аҳвол яхшиландими?

— Қайтага қийинлашди, — деди шаҳар халқ таълими Бош бошқармасининг инспектори Р. Ғаниева. — Инструктор ва педагоглар ҳамкорликда иш олиб борсалар яхши самара беради. Биз ана шундай имкониятдан маҳрум бўлдик.

Рашида Зияевнанинг куюниб гапиришича бор. Болалар ўқишдан келгач, асосий вақтларини спорт клублари ва майдончаларида ўтказишади. Педагог-ташкилотчилар улар ўртасида оммавий тадбирлар ташкил этиб, турли хил тўгаракларда машғулотлар олиб боришаяпти. Лекин шахмат-шашка, стол теннисни ўйнаб, спорт билан шуғулланишга эса имконият йўқ. Сабаби, барча инвентарлар инструкторларда бўлади. Афсуски, маоши камлиги туфайли кўп жойда бу штатлар бўш турибди.

Яқинда Ленин, Октябрь ва Фрунзе районлари турар жойларида олиб борилаётган ишлар қай даражада [illegible]лиги текшириб кўрилди. Жисмоний тарбия ва [illegible]млаштириш фақат Фрунзе районида бироз талабга жавоб беради. Бошқа жойларда эса аҳвол чатоқ. Моддий-техника база яратилмаган, спорт майдончалари қаровсиз аҳволда, болалар ва ўсмирларнинг жисмоний тарбия билан шуғулланишлари учун шароит етарли эмас. «Чиннигул» ва «Тенгдош» клублари болалар билан музейларга, табиат бағрига саёҳат уюштирмоқда. Шунингдек, «Балли, қизлар», «Балли, йигитлар» каби қизиқарли конкурслар, кўчаларнинг байрамлари ўтказилаяпти. Лекин булар кам, келажак авлодни соғломлаштириш учун ҳатто энг оддий майдончалар етишмайди.

Ўйлаб қаралса, хўжалик ҳисобидаги жисмоний тарбия ва спорт бирлашмаси раҳбарларига ҳам осон эмас.

Энг асосийси, спорт инструкторлари ва педагог-ташкилотчилар фаолиятини шаҳар бўйича мувофиқлаштирувчи марказ ташкил этилмас экан, бу соҳада яхши натижага эришиб бўлмайди.

С. ШОДИЕВ.

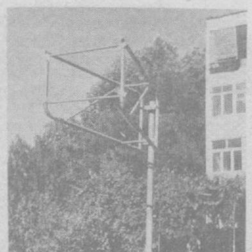

СУРАТЛАРДА: «Миконд» заводининг 2-ётоқхонасида яшаётган ёшлар ана шундай майдончада «чиниқишаяпти»; Киров районининг «Марказ — 4» кварталидаги фойдаланишга яроқсиз саломатлик комплексини кўриб турибсиз.

Ҳ. Мирзакаримов суратлари.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

Қадрли тошкентликлар!

АҲОЛИ УЧУН 1990 ЙИЛГА ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА БЎЛИШДА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ МАҚСАДИДА ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ЁЗИЛИШ 1989 ЙИЛНИНГ 1 ОКТЯБРИГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Бу сизларга оила моддий аҳволини ҳисобга олиб ўз вақтида зарур нашрларга ёзилиш имкониятини беради.

1990 йилга обуна бўлиш, сизларнинг истагингизга кўра, газета ва журналларга обуна қилиш хизмати учун қўшимча ҳақ олинмаган ҳолда алоқа бўлимларининг ходимлари томонидан уйингизнинг ўзида амалга оширилиши ҳам мумкин. Бунинг учун ўзингизга хизмат кўрсатувчи алоқа бўлимига телефон қилишингиз ёки бевосита алоқа бўлимининг ўзида обуна бўлишингиз зарур.

Обуна алоқа бўлимининг бутун иш вақти мобайнида қабул қилинади.

ОБУНА БЎЛИШНИ СЎНГГИ КУНЛАРГА ҚОЛДИРМАНГ.

Тошкент шаҳар почта алоқаси ва матбуот тарқатиш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

РЕСПУБЛИКА СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНКАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

кундузги ва кечки бўлимларга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курслар ўзбек ва рус тилларида замонавий иш юритиш асосларидан билим берган ҳолда секретарь-стенографисткалар ва секретарь-машинисткалар тайёрлайди.

Курсларга: июль-августда ўқувчилар қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 174-уй (Бешёғоч, Ленин комсомоли номидаги кўл ёнида). Ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача учрашиш мумкин. Телефон — 45-62-52.

БУТУНИТТИФОҚ «СОЮЗТЕАТР» ТЕАТР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ

ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ

«ЭКВИС» ЭКСПЕРИМЕНТАЛ КИНО САНЪАТИ КОМПЛЕКС МАРКАЗИ

15 ИЮЛДАН 31 ИЮЛГАЧА

ТОШКЕНТДА

ЛЕНИН ВА ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНЛИ ССР ИТТИФОҚИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КИЧИК ТЕАТРИНИНГ

гастроллари

А. Н. Островский

«ФАҚАТ МУШУКНИНГГИНА БАЙРАМИ ЭМАС»
(«Не все коту масленица»)
(комедия)

Саҳналаштирувчи — ССР Халқ артисти, СССР давлат мукофотининг лауреати **В. И. Хохряков.**

Театрнинг бадиий раҳбари — СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати **Ю. М. Соломин.**

Гастроллар М. Горький номидаги рус давлат академик театри биносида ўтади.

Спектакллар: кундуз — соат 15.00 да, кечқурун — соат 19.30 да бошланади.

Касса ҳар куни соат 14 дан 20.00 гача очиқ.

Коллектив бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Телефонлар: 33-42-10, 33-81-65.

Тошкент давлат циркида

20 ИЮЛГАЧА

ЛАРИСА СЕРБИНОВИЧНИНГ

«ҒАРОЙИБ ТОМОША»

ГАСТРОЛЛАРИ

Экспериментлардан бири «АФСУНСИЗ АФСУНГАРЛИК», «ҒАРОЙИБОТСИЗ ҒАРОЙИБОТЛАР»дир.

Л. СЕРБИНОВИЧ — МАМЛАКАТИМИЗДА ТАЖРИБАЛАР ОЛИБ БОРАЁТГАН КАМ СОНЛИ ИЖРОЧИЛАРДАН ҲИСОБЛАНАДИ.

У ФАВҚУЛОДДА АЖОЙИБ ҚОБИЛИЯТ ЭГАСИ БЎЛИБ, ЭНГ МУРАККАБ ФИКРИЙ БУЙРУҚЛАРНИ ҲАМ АНИҚ ВА БЕХАТО АМАЛГА ОШИРИШ ҚУДРАТИГА ЭГА:

— чекиш, спиртли ичимликлар истеъмол қилиш сингари зарарли одатларни тарк этиш;
— дудуқланиш, ваҳима касалидан даволаш;
— яхши ухлаш;
— руҳий изтиробдан қутулиш;
— тажрибалар ўтказиш ва уларнинг киши кайфиятига таъсири.

ҲАММА ТАЖРИБАЛАР ТОМОШАБИНЛАРНИНГ БЕВОСИТА ИШТИРОКИДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ.

ТОМОШАЛАР: иш кунлари — соат 19.00 да; шанба ва якшанба кунлари — соат 16, 19.00 да БОШЛАНАДИ.

Касса соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Маълумотларни қуйидаги телефонлар орқали олиш мумкин: 44-28-04, 44-35-91, 44-35-84.

Кино

14 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (18.30, 20.40), «ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО» (18, 21.00).
Москва — «МУДҲИШ ХАТО» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Қозоғистон — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (17, 20.00), «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 18.00).
Восток — «ЎЙНА, ЎЙНА» (18.30, 21.00).
Фестиваль — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (22.00).
Хива — «МУДҲИШ ХАТО» (22.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «АЙБСИЗЛИГИ ТАХМИН ҚИЛИНМОҚДА» (жуфт соатларда).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЎЙНА, ЎЙНА» (18.30, 21.00).
Нукус — «ҚАСОСКОР» (18.30, 20.45).

15 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО» (12, 15, 18, 21.00).
Москва — «МУДҲИШ ХАТО» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Қозоғистон — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (11, 14, 17, 20.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 12, 15, 18.00).
Восток — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30 21.00).
Фестиваль — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (22.00).
Хива — «МУДҲИШ ХАТО» (22.00).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «АЙБСИЗЛИГИ ТАХМИН ҚИЛИНМОҚДА» (жуфт соатларда).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Нукус — «ҚАСОСКОР» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Автомат-жавоб берувчи телефонлар:

Дружба — 67-96-87
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — 53-65-87
С. Раҳимов номли—48-46-71
Ҳамза номли — 91-10-51
Тинчлик — 58-34-88
Искра — 39-14-59.

Тошкент политехника институтининг ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари кечки-сиртқи бўлим «Чизма геометрия ва чизмачилик» кафедрасининг ассистенти **Зулфиқор АСАТУЛЛАЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Узстройдревпром» территориал бирлашмасининг 1 ёғочни қайта ишлаш заводи коллективи кекса ходим У. Ғаффоровга рафиқаси **Мунивер ҒАФФОРОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» рекламалар идораси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.